

Selvitys bileturismin vastuullisuudesta – miten nuorten bilematkailusta saisi vastuullisempaa?

Minna Juurakko

Tekijä Minna Juurakko	
Koulutusohjelma Matkailun koulutusohjelma	
Opinnäytetyön otsikko Selvitys bileturismin vastuullisuudesta – miten nuorten bilematkailusta saisi vastuullisempaa?	Sivu- ja liitesivumäärä 42 + 2
<p>Tämän opinnäytetyön aiheena on nuorten bileturismi ja sen vastuullisuus. Työn tarkoituksena on tutkia bileturismia ilmiönä sekä selvittää bileturismin ja vastuullisen matkailun eroja. Tavoitteena on selvittää bileturismin vastuullisuutta sekä saada konkreettisia ideoita miten vastuullista matkailua voisi levittää nuorten bileturistien keskuudessa. Työn keskeisenä tutkimusongelmana on: Miten nuorten bileturismista saisi vastuullisempaa?</p> <p>Tutkimus toteutettiin kvalitatiivisena tutkimuksena. Aineistonkeruumenetelmänä käytettiin teemahaastatteluja. Haastatteluja tehtiin yhteensä kuusi ja ne toteutettiin kasvotusten, puhelimitse tai Skypen välityksellä. Tutkimukseen haastateltiin kolmea bilematkalla ollutta henkilöä sekä asiantuntijan ominaisuudessa Reilun matkailun yhdistyksen jäsentä sekä kahta matkaopasta. Haastattelukysymykset käsittelivät bileturismia ja sen vastuullisuutta sekä haastateltavien kokemuksia ja näkemyksiä bileturismista.</p> <p>Opinnäytetyön teoreettinen viitekehys käsittelee vastuullista ja kestävästä matkailusta sekä matkailun etiikkaa. Tutkimuksessa keskitytään vastuullisen matkailun ekologiseen, taloudelliseen, sosio-kulttuuriseen sekä eettiseen ulottuvuuteen. Opinnäytetyö aloitettiin maaliskuussa 2015 aiheen valinnalla, rajauksella sekä tutkimusongelman määrittelyllä. Teoriaosuuden laadinta alkoi huhtikuussa. Haastattelut, aineiston analysointi toteutettiin sekä tulokset ja johtopäätökset tehtiin huhti-kesäkuun 2015 aikana.</p> <p>Tutkimustuloksista selvisi, että nuorten bileturismilla sekä vastuullisella matkailulla on paljon eroavaisuuksia kaikilla työssä keskitetyillä vastuullisen matkailun ulottuvuuksilla. Matkustamista, jonka ensisijaisina motiiveina on juhliminen ja hauskanpito ei nähdä vastuulliseksi matkailuksi. Päinvastoin, usein kun matkalle lähdetään juhlimaan, vastuulliset asiat unohtuvat. Tuloksista kävi ilmi, että suurin tekijä tälle on nuorten tietämättömyys asioista. Tutkimustulosten mukaan nuorten bileturismista saisi vastuullisempaa matkakohteiden tiukemmilla alkoholilainsäädännöillä, tiedottamalla nuoria vastuullisista asioista sekä puhumalla avoimesti bileturismin aiheuttamista haasteista ja ongelmista. Keinoiksi levittää vastuullista matkailua nuorten keskuudessa tuloksista selvisi erilaiset kampanjat sosiaalisessa mediassa, nuorille suunnatut dokumenttiprojektit, matkanjärjestäjien toimesta tapahtuva tiedottaminen sekä kouluissa tapahtuva tiedottaminen. Tärkeäksi nähtiin, että tiedottaminen vastuullisista asioista aloitetaan varhaisessa vaiheessa, jotta vastuullisuus tulisi nuorille itsestään selväksi asiaksi. Suurimpina esteinä bileturismin muuttumisesta vastuullisemmaksi nähtiin yritysten voitontavoittelu, nuorten asenne sekä tietoisuuden puute ja tiettyyn ikään kuuluva kokeilunhaku ja omien rajojen testaaminen.</p>	
Asiasanat Bileturismi, vastuullinen matkailu, kestävä matkailu	

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Bileturismi	3
2.1	Bileturismi ilmiönä	3
2.2	Bileturismin vaikutukset kohteeseen	4
2.3	Bileturismin maantiedettä	5
2.4	Bileturisti	9
3	Vastuullisuus matkailussa	11
3.1	Kestävä ja vastuullinen matkailu	11
3.2	Matkailun etiikka	15
4	Tutkimuksen toteutus	17
4.1	Kvalitatiivinen tutkimus	17
4.2	Haastattelu aineistonkeruumenetelmänä	17
4.3	Teemahaastattelu	18
4.4	Aineiston hankinta ja analysointi	19
4.5	Yhteenvedot haastatteluista	20
4.5.1	Bileturistien haastatteluiden yhteenveto	20
4.5.2	Yhteenvedo Reilun matkailun yhdistyksen haastattelusta	23
4.5.3	Yhteenvedo matkaoppaiden haastatteluista	26
4.6	Tutkimuksen luotettavuus ja pätevyys	28
5	Tulos ja johtopäätökset	30
5.1	Bileturismin ja vastuullisen matkailun vertailu	30
5.2	Miten nuorten bileturismista saisi vastuullisempaa?	32
5.3	Keinoja levittää tietoisuutta vastuullisesta matkailusta nuorille	33
5.4	Esteitä nuorten bileturismin muuttumiselle vastuullisemmaksi	34
6	Pohdinta	36
	Lähteet	39
	Liitteet	43
	Liite 1 Haastattelukysymykset	43

1 Johdanto

Bileturismi (eng. party tourism ja clubbing tourism) on kasvava ilmiö etenkin länsimaisten nuorten matkailijoiden keskuudessa. Bileturismin katsotaan kuitenkin olleen nuorten matkailijoiden suosiossa jo pitkään. 1940-luvulta lähtien, leirintäalueiden suosion lisääntyttyä, on mietitty nuorten matkailijoiden käyttäytymistä. Nuoret ilmestyivät rannoille juhlimaan suurissa ryhmissä, ilman vanhemman sukupolven valvontaa. Nuorten käyttäytymisestä on keskusteltu mediassa aina noista ajoista lähtien. Nykyään kohteet ovat toiset, mutta uhkakuvat ovat pysyneet osittain samoina: viina, huumeet, seksi sekä riettaus. (Dielemans 2008, 25.) Viime aikoina bileturismi on ollut esillä mediassa sen aiheuttamien ongelmien ja haasteiden myötä. Haasteet ja ongelmat ovat nostaneet esille kysymyksen myös matkailijan vastuusta. Opinnäytetyössäni perehdyn bileturismiin ilmiönä ja mietin sen vastuullisuutta.

Työn aihe valikoitui omasta mielenkiinnostani vastuulliseen matkailuun. Kiinnostus vastuulliseen matkailuun heräsi oman Thaimaan työharjoittelujakson jälkeen. Etenkin kysymys yksittäisen matkailijan vastuusta herätti kiinnostusta. Ajatus bilematkailusta ja sen vastuullisuudesta syntyi mediassa esillä olleiden Espanjan Magalufin tapahtumien sekä iso-britannialaisen Stacey Dooleyn dokumenttiprojektin ”Bileturismin kääntöpuoli” (eng. The Truth About Magaluf) myötä. Opinnäytetyönä työni on Suomessa tehdyistä Theseuksista löytyvistä ammattikorkeakoulujen opinnäytetöistä ensimmäinen, joka käsittelee bileturismia.

Työn keskeinen tutkimusongelma on: Miten nuorten bilematkailusta saisi vastuullisempaa? Työn tarkoituksena on selvittää bileturismin ja vastuullisen matkailun eroja sekä pohdita bileturismia ilmiönä ja sen mukanaan tuomia haasteita sekä ongelmia. Opinnäytetyön aiheita lähestytään nuorten sekä asiantuntijoiden näkökulmasta. Työssä käytetään laadullista eli kvalitatiivista tutkimusmenetelmää. Tarkoituksena on kerätä nuorten kokemuksia sekä asiantuntijoiden näkemyksiä bileturismista teemahaastattelujen avulla. Haastatteluita tehdään yhteenvedon ja sen pohjalta analysoidaan saatu tieto. Johtopäätökset sekä tutkimustulokset tehdään haastattelujen analysoinnin avulla.

Opinnäytetyön teoriaosuudessa perehdytään bileturismiin ja sen vaikutuksiin sekä mukanaan tuomiin haasteisiin. Työssä kerrotaan myös tyypillisestä bileturistista sekä nuoresta sekä hedonistisesta matkailijasta. Teoriaosuudessa syvennytään myös kestävään sekä vastuulliseen matkailuun etenkin matkailijan näkökulmasta. Teoriaosassa perehdytään myös matkailun etiikkaan ja eettiseen matkailuun.

Työn päämääränä on selvittää bilematkailun vastuullisuutta sekä saada konkreettisia ideoita miten vastuullista matkailua voisi edistää erityisesti nuorten bilematkailijoiden keskuudessa. Työssä halutaan myös tuoda esiin uusia näkökulmia bilematkailusta ja sen vastuullisuudesta. Aihe on tärkeä, sillä bileturismi on ollut esillä viime aikoina varsinkin sen tuomien haasteiden ja negatiivisten tapahtumien myötä. Näin ollen on tärkeää, että aihetta käsitellään ja sen vastuullisuutta mietitään sekä pohditaan miten bilematkailijoiden käyttäytymistä voisi saada vastuullisemmaksi.

Opinnäytetyö on rakentunut seitsemään lukuun. Työn alussa käsitellään tutkimuksen kontekstia eli bileturismia, jonka jälkeen luvussa kolme on teoriaosuus, joka koostuu kestävästä sekä vastuullisesta matkailusta ja matkailun etiikasta. Luvussa neljä käsitellään tutkimuksen kulkua. Siinä kerrotaan tutkimusmenetelmistä, aineiston keruusta, tutkimuksen etenemisestä yleisesti sekä pohditaan tutkimuksen luotettavuutta. Tutkimustulosten sekä johtopäätösten esittely on luvussa viisi. Työn lopussa, luvussa seitsemän on omaa pohdintaani opinnäytetyöstä ja sen vaiheista.

2 Bileturismi

Tässä luvussa perehdytään bileturismiin ilmiönä, sen vaikutuksia kohteeseen sekä bileturismin maantietoon. Luvussa kerrotaan myös bileturistista sekä nuoresta ja hedonistisesta matkailijasta.

2.1 Bileturismi ilmiönä

Bileturismi on kasvava ilmiö etenkin länsimaalaisten nuorten matkailijoiden keskuudessa. Suosituimmat bileturismikohteet etenkin eurooppalaiselle bileturistille löytyvät Välimeren rannikolta. Suuret joukot nuoria suuntaavat pääasiassa kesäisin kohteisiin motiivinaan juhliminen sekä hauskanpito. Vanha ajatus ”sun, sand, sea and sex” on edelleen voimassa, saaden uusia elementtejä kuten tanssimusiikki, alkoholin runsas kulutus, huumeet sekä erilaiset päiväaktiviteetit, kuten erilaiset vesiurheiluun liittyvät aktiviteetit. (Swarbrooke & Horner 2005, 233; Swarbrooke, Beard, Leckie & Pomfret 2003, 312.)

Bileturismin kasvuun on useita vaikuttavia tekijöitä. Merkittävimpiä vaikuttajia ovat nuorten itsenäistyminen varhaisessa iässä, naisen rooliin muuttuminen länsimaisessa kulttuurissa, klubikulttuuriin kehittyminen, yökerhojen jatkuva lisääntyminen sekä bilematkoja tarjoavat matkanjärjestäjät. Oma vaikutuksensa on myös sillä, että länsimaalaiset yrittäjät perustavat yökerhoja kohteisiin ja näin ollen houkuttelevat oman maalaisiaan turisteja kohteisiin. Esimerkkinä voidaan käyttää bileturismista tunnettua Ibiza. Vielä 1980-luvun loppupuolella Ibiza oli rauhallinen kohde, etenkin julkisuuden henkilöiden suosiossa. 1980-luvulla iso-britannialaiset yrittäjät alkoivat järjestämään saarella bileiltoja (eng. party nights) sekä perustamaan yökerhoja. Tällä hetkellä Ibiza on yksi tunnetuimpia, nuorten suosimia bilekohteita. (Swarbrooke & Horner 2005, 233–234.)

Jatkuvasti kasvava määrä matkanjärjestäjiä tarjoaa matkoja bileturismikohteisiin kohdeyhmänään nuoret matkailijat, joiden matkustusmotiivina ovat juhliminen ja hauskanpito. Myös uusia nuorten matkailijoiden tarpeita tyydyttäviä brändejä kehitetään. Yksi merkittävimmistä bilematkoja tarjoavista matkanjärjestäjistä on iso-britannialainen Thomas Cookin omistama Club 18 – 30. Se tarjoaa bilematkoja (eng. clubbing holidays) useisiin Euroopan kohteisiin kuten Espanjan Ibizalle sekä Mallorcalle, Bulgarian Sunny Beachille ja Kyproksen Ayia Napaan. Club 18 – 30 on tunnettu myös mainoskampanjoistaan (kuvio 1), jotka ovat saaneet vuosien varrella osakseen myös paljon kritiikkiä esimerkiksi seksuaalisuutensa vuoksi. Vuoden 2001 esitteessään Club 18 – 30 mainosti matkojaan muun muassa seuraavasti: ”*blokes, birds, boozing, bums, boobs, beer, bonding (and if you're lucky, a bit of bondage)*”. (Swarbrooke, Beard, ym. 2003, 312; Thomas Cook Group plc 2014a.)

Kuvio 1. Club 18 – 30 mainos vuoden 2014 esitteestä (Thomas Cook Group plc 2014b.)

Tulevaisuudessa voidaan odottaa, että bileturismille syntyy uusia kohteita eri puolilta maailmaa. Myös uudet ikäryhmät saattavat löytää bileturismia sekä hedonistisen turismin. Voidaan myös odottaa, että bileturismitrendi leviää länsimaiden ulkopuolelle. Bileturismi ilmiönä aiheuttaa myös keskustelun- sekä huolenaiheita. Erityisesti sen vaikutus kohteisiin, itse turisteihin sekä turistien kotimaihin nostattaa keskustelua. Huolena sekä pelkona on myös se, että suurissa joukoissa liikkuvat nuoret bileturistit olisivat helppo kohde terroristeille, jotka eivät hyväksy länsimaisten nuorten elämäntapaa. Esimerkiksi Balilla elokussa 2002 nuoret joutuivat terrorismin kohteeksi kun nuorten suosima yökerho oli pommi-iskun kohteena. (Swarbrooke & Horner 2005, 240.)

2.2 Bileturismien vaikutukset kohteeseen

Bileturismilla katsotaan olevan suuri vaikutus kohteeseen. Siitä on taloudellista hyötyä kohteelle, etenkin baareille sekä klubeille, missä nuoret bileturistit viettävät suuren osan ajastaan. Usein baarien sekä klubien omistajat ovat kuitenkin ulkomaalaisia, kotoisin samoista maista kuin turistitkin. Näin ollen paikalliset eivät yleensä hyödy taloudellisesti bileturisteista, mikä saattaa aiheuttaa konflikteja paikallisten sekä ulkomaalaisten yrittäjien välille. Bileturismilla voi olla negatiivinen vaikutus myös majoituspalveluiden tarjoajille.

Nuoret turistit saattavat usein käytöksellään karkottaa muita, vanhempia turisteja, jotka käyttävät rahaa enemmän majoituspalveluihin sekä ravintoloihin, tulemasta kohteeseen. (Swarbrooke & Horner 2005, 240.)

Bileturismi saattaa myös aiheuttaa sosiaalisia jännitteitä sekä ongelmia. Konflikteja voi aiheuttaa esimerkiksi nuorten turistien käyttäytyminen, jota paikalliset konservatiivisemmat sekä uskonnollisemmat kulttuurit eivät hyväksy. Konflikteja voi syntyä myös paikallisiin perheisiin, paikalliset nuoret haluaisivat osallistua turistien mukana hauskan pitoon, mutta heidän vanhemmat eivät halua päästää heitä mukaan. Bileturismikohteet houkuttelevat myös rikollisia. Erityisesti huumeilureita sekä taskuvarkaita esiintyy kohteissa. Myös pahoinpitelyt sekä raiskaukset ovat yleisiä monissa bilekohteissa. (Swarbrooke & Horner 2005, 240.)

2.3 Bileturismin maantiedettä

Eurooppalaisten nuorten bilelomakohteet löytyvät usein Euroopan rajojen sisäpuolelta. Tunnetuimpia kohteita ovat muun muassa Espanjan saaret Ibiza, Mallorca ja Kanarian saaret, Bulgarian Sunny Beach, Kyproksen Ayia Napa sekä Kreikan saaret Kreeta, Corfu, Kos ja Zante. Esimerkiksi matkanjärjestäjä Club 18 – 30 tarjoaa matkoja kaikkiin edellä mainittuihin kohteisiin. Directline Holidays (2014) on listannut top 10 Euroopan parhaat bilelomakohteet (taulukko 1). Listalle ovat päässeet melkein kaikki aiemmin mainitut kohteet.

Taulukko 1. Top 10 Clubbing Holidays (Directline Holidays 2014.)

1.	San Antonio, Ibiza
2.	Ayia Napa, Cypros
3.	Playa de las Americas, Tenerife
4.	Kavos, Corfu
5.	Magaluf, Mallorca
6.	Laganas, Zante
7.	Faliraki, Rhodes
8.	Kardamena, Kos
9.	Malia, Crete
10.	Sunny Beach, Bulgaria

Euroopan kohteista varsinkin Mallorcan Magaluf (kuvio 2) on ollut esillä mediassa viimeaikaisten tapahtumien vuoksi. Magaluf sijaitsee Espanjan Baleaareilla, Mallorcan saarella ja

on erityisesti iso-britannialaisten nuorten bileturistien suosiossa. Kohteeseen bileturisteja houkuttelevat etenkin aurinko, ranta, edullinen alkoholi sekä seksi. Magalufin viranomaiset ovat kyllästyneet humalaisiin nuoriin turisteihin ja heidän mukanaan tuomiin haasteisiin. Heinäkuussa 2014 esille nousi videoitu tapaus, jossa 18-vuotias iso-britannialainen tyttö harrasti yökerhossa suuseksiä 24 eri miehen kanssa saadakseen ilmaisia juomia. Tapauksen jälkeen Magalufissa alettiin pikaisesti miettimään mahdollisuuksia, joilla bileturismin tuomia ikäviä vaikutuksia voitaisiin kitkeä. Uusia säädöksiä tuli muun muassa suosittuihin pubikierroksiin (eng. pub crawls) jo viikko tapauksen jälkeen. Pubikierrosten lisäksi uusia, tiukempia säädöksiä tuli myös yökerhojen sekä pubien aukioloaikoihin sekä kauppojen alkoholin myyntiin. Myös julkinen alkoholin juominen kaduilla kiellettiin ilta-kymmen ja aamukahdeksan välillä ja 1.5.2015 alkaen Magalufin poliisilla on oikeus takavarikoida alkoholijuomat julkisilta paikoilta edellä mainitulla aikavälillä. Baleaarien hallituksen turismista vastaava ministeri Jaime Martinez ilmoitti, että Magalufin mainetta matkakohteena yritetään muuttaa aikuisempaan makuun ja viranomaiset ovatkin valmiita tekemään kaikkensa parantaakseen Magalufin (lempinimeltään Shagaluf) maineen. Tarkoituksena ei ole kuitenkaan kieltää nuorten turistien hauskanpitoa vaan valvoa lakia, jota on katsottu läpi sormien viime vuosikymmenet. (Kitching 2014; Telegraph Media Group Limited 2015.)

Kuvio 2. Magalufin yöelämää (Discover Mallorca 2015.)

Pohjois-Amerikkalaisten nuorten bilelomakohteita ovat etenkin Las Vegas, Floridan kohteet kuten Panama city beach, Bahama sekä Meksikon Cancun ja Puerto Vallarta (U.S.

News & World report LP 2015). Bilematkoja tekevät etenkin yliopisto- ja college - opiskelijat kevätloman (eng. spring break) aikaan, maaliskuuhun. Etenkin Yhdysvalloissa on erittäin yleistä, että opiskelijat kerääntyvät viettämään spring break:aan rannoille Floridan seuduille, Meksikoon tai Karibiaan. Traditio on peräisin jo 1950-luvulta. Tänä päivänä spring break -matkoja tarjoavat useat matkanjärjestäjät ja kohteissa myös järjestetään monia tapahtumia kuten musiikkifestivaaleja. Spring break onkin yksi tärkeimmistä opiskeluvuoden tapahtumista. Yksi suosituimmista kohteista on Floridan Panama City Beach, jota kutsutaan myös ”*The Spring break capital of the world*”. Myös nuoret spring breakin viettäjät ovat tuoneet mukanaan haasteita kohteille. Tuoreimpana tapaus Panama City Beachiltä, missä nuorten spring break -kotibileissä tapahtui ampumavälikohtaus maaliskuussa 2015, jossa loukkaantui seitsemän nuorta. Tapaus on herättänyt keskustelua viranomaisten keskuudessa, spring break sesonki on ollut hallitsematon jo vuosia. Suunnitelmissa on kieltää alkoholin juominen rannoilla sekä lisätä poliisivoimia sesongin ajaksi. (Time inc. 2015; CBS Local Media 2015.)

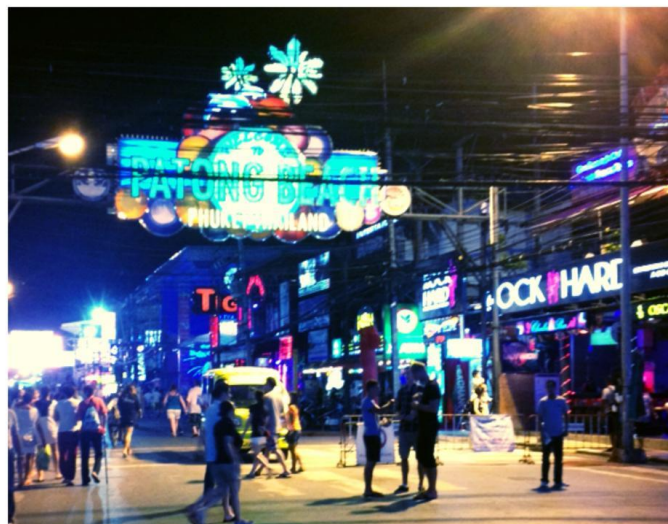
Myös Australiassa etenkin nuoret opiskelijat tekevät bilematkoja. Ne ovat suosittuja etenkin Schoolies -viikon aikana. Schoolies eli koulujen loppumista viettävät pääasiassa high schoolin päättäneet 17 – 18 vuotiaat nuoret. Suosituimmat Schoolies -kohteet sijaitsevat Australian Itä-rannikolla. Suosituimpina kohteina pidetään Gold Coastin rantakohteita kuten Surfers Paradisea. Muita kohteita ovat muun muassa Byron Bay, Sunshine Coast sekä Airlie Beach. Myös Australian ulkopuoliset kohteet kuten Indonesian Bali houkuttelevat Schooliesin viettäjiä. (Schoolies Australia 2015.)

Schoolies -viikkoonkin kuuluu omat haasteet sekä ongelmat. Olin itse Australian Surfers Paradiseessa Schoolies -viikon aikana ja ongelmat olivat havaittavissa. Kohteen kadut täyttyivät juhlivista ja humalaisista nuorista illan mittaan ja lähes kaikki yökerhot kohdensivat tapahtumansa nuorille juhlijoille. Suuri osa Schooliesin viettäjistä oli myös alaikäisiä. Surfers Paradiseessa vuoden 2012 Schoolies -juhlinnassa sattui kuolemantapaus kun 17-vuotias tyttö putosi hotellin parvekkeelta 26. kerroksesta. Tapaus herätti Australiassa keskustelua Schooliesin juhlinnasta. Bali taas Australialaiset nuoret ovat joutuneet huijauksen ja rikosten kohteiksi. Balin Kuta beachilla yökerhot houkuttelevat nuoria turisteja halvalla alkoholilla, joka jossain tapauksissa on ollut metanolia sisältävää, kuolettavaa alkoholia. Bali on ollut useita metanolin aiheuttamia kuolemantapauksia turistien keskuudessa viime vuosina. (News Limited 2015; Chambers & Edwards 2014.)

Yksi maailmanlaajuisesti suosituimmista bilelomakohteista on Thaimaa. Thaimaan ranta-kohteet tarjoavat paljon mahdollisuuksia rauhallisten rantalomien ohella myös nuorille bileturisteille. Esimerkkinä Samui -saarten toiseksi suurin saari Koh Phangan, jonka täy-

denkuunjuhlat (eng. full moon party) keräävät kuukausittain keskimäärin 20 000 juhlijaa (Fullmoonparty Thailand 2015). Syksyllä 2014 Koh Phanganin läheisyydessä sijaitsevalla saarella Koh Taolla kaksi nuorta iso-britannialaista turistia tapettiin kahden myanmarilaisen miehen toimesta. Tapauksen seurauksena Thaimaan Surat Thanin provinssissa, johon Samui-saaret kuuluvat, kiellettiin rantajuhlat (eng. beach parties) poikkeuksena Koh Phanganin täydenkuunjuhlat, joita saatiin edelleen järjestää. (Chaichalearmmongkol 2014.)

Thaimaan pääkaupunki Bangkok tarjoaa myös erinomaiset mahdollisuudet turisteille, joiden motiivina on juhliminen ja hauskanpito. Asia By Night (2015) nimittää Bangkokin maailman yöelämän pääkaupungiksi (eng. The nightlife capital of the world). Bileturismia on myös Thaimaan kaikissa suurissa turismikeskitymissä kuten Phuketissa. Vietin itse kolme kuukautta Phuketin Patong Beachilla suorittaessani työharjoittelua. Patong Beachilla yöelämän keskuksena toimii Bangla Road (kuvio 3), jolla sijaitsee suurin osa saaren yökerhoista. Omien havaintojen perusteella suurimmat houkutukset bileturismille Patong Beachilla ovat edullinen alkoholi sekä seksi. Lähes kaikki yökerhot tarjoavat alkoholia erittäin edullisesti ja erilaisilla tarjouksilla. Usein juomasekoitukset tarjoillaan pienistä ämpäreistä. Patong Beachilla yöelämään kuuluu vahvasti myös seksiturismi, joka osaltaan houkuttelee varsinkin miehiä kohteeseen. Havaintojen perusteella bileturistien käyttäytyminen aiheutti myös ongelmia kohteessa. Maaliskuussa 2015 sosiaalisessa mediassa levisi kuvia tapauksesta, jossa humalaiset turistit ratsastivat norsulla Phuketissa sijaitsevassa lomakohteessa. Se aiheutti valtavasti keskustelua ja kritiikkiä sosiaalisessa mediassa. (Bagot & Macfarlane 2015.)

Kuvio 3. Bangla Road, Patong Beach (Juurakko, M. 3.10.2014)

Muita maailmanlaajuisesti tunnettuja bilekohteita ovat muun muassa Intian Goa, Brasilian Rio de Janeiro sekä Espanjan Barcelona. Myös monet Euroopan pääkaupungit kuten Amsterdam, Praha ja Berliini ovat tunnettuja hyvästä yöelämästään ja näin ollen houkuttelevat nuoria bileturisteja. (Dimon 2011.)

2.4 Bileturisti

Tourism intelligence Network (2015) kiteyttää bileturistin 18 – 35 vuotiaaksi yleensä suurissa kaveriporukoissa matkustavaksi henkilöksi. Swarbrooke, Beard, ym. (2003, 312) mukaan bileturisti on alle 30-vuotias nainen tai mies, yleensä kotoisin Isosta-Britanniasta, Pohjois-Euroopasta, Keski-Euroopasta, Pohjois-Amerikasta tai Australiasta.

Swarbrooke ja Horner (2007, 255–256) kuvaavat bilematkoja järjestävän matkanjärjestäjän Club 18 – 30 tyypillisiä asiakkaita. Asiakkaat ovat tyttöjä ja poikia, 18 – 26 vuotiaita, keski-ään ollessa 21 – 22. Keski-ikää nuorempia asiakkaita on huomattavasti enemmän kuin vanhempia. Suurin osa asiakkaista lähtee matkalle samaa sukupuolta olevien kavereiden kanssa, 2 – 4 hengen ryhmissä. Päivällä asiakkaille tärkeintä ovat rannat ja allasalueet ja auringonottaminen sekä erilaiset vesiaktiviteetit. Tärkeintä lomassa kuitenkin on hyvä yöelämä ja siihen liittyvät aktiviteetit. Asiakkaat valitsevat usein edullisen majoitusvaihtoehdon. Suurimmalle osalle Club 18 – 30 asiakkaista lomamatka on ensimmäinen matkakokemus ilman omia vanhempiaan.

Bilematkan kesto on yleensä kolmesta vuorokaudesta yhteen viikkoon ja kohde valikoituu usein hyvän yöelämän perusteella; kohteessa on baareja, yökerhoja sekä suosittuja ja eläväisiä rantoja. Sosiaalisella aspektilla on myös osuus kohteen valitsemisessa. Bileturisteille on tärkeää, että kohde on trendikäs. Bileturistille ominaista on myös jakaa kokemuksiaan matkoista sekä kohteista sosiaalisessa mediassa. (Tourism Intelligence Network 2015.)

Bileturistista puhuttaessa, puhutaan usein myös hedonistisesta turistista. Hedonismilla tarkoitetaan nautinnon ja mielihyvän tavoittelemista. Hedonistiset turistit laittavat siis etusijalle oman nautinnon ja mielihyvän tavoittelemisen. Voidaankin sanoa, että bileturismi on hedonistista turismia. Bileturistin matkustusmotiivina on usein hauskanpito ja oman mielihyvän tavoitteleminen. Hedonistiset turistit ovat usein nuoria ja myös jo aiemmin mainittu matkanjärjestäjä Club 18 – 30 yhdistetään hedonistiseen turismiin. (Swarbrooke & Horner 2007, 130.)

Hedonistisella turismilla on pitkä historia ja siihen on liitetty usein seksi, runsas alkoholin käyttö sekä juhliminen. Aiemmin matkojen tarkoitus oli päästä irti arjesta ja tehdä asioita, jotka eivät kotona olisi olleet sosiaalisesti hyväksytyjä. Tänä päivänä nuorille hedonistisille turisteille on tarjolla paljon vaihtoehtoja ja matkalla tehdään samoja asioita kuin kotona-kin perjantai- ja lauantai-iltaisina. Viime vuosina hedonistinen turismi on myös edesauttanut yöelämäpainotteisten kohteiden, kuten Ibiza kasvua. (Swarbrooke, Beard, ym. 2003, 40; Swarbrooke & Horner 2007, 130.)

Hedonistiselle turistille on tärkeää, että matkakohde on trendikäs ja pinnalla sekä sosiaalisesti hyväksytty. Yöelämän laatu vaikuttaa myös kohteen valintaan. Hedonistisen turistin lomapäivään kuuluu usein myöhään nukkuminen, päivän viettäminen rannalla tai allasalueella ja kohokohtana, osallistuminen yöelämään ja illan jatkuminen aina seuraavaan aamuun asti. Hedonistiset turistit matkustavat usein samaa sukupuolta olevissa kaveriporukoissa ja valitsevat yleensä edullisen majoitusvaihtoehdon. (Swarbrooke & Horner 2007, 130–131.)

3 Vastuullisuus matkailussa

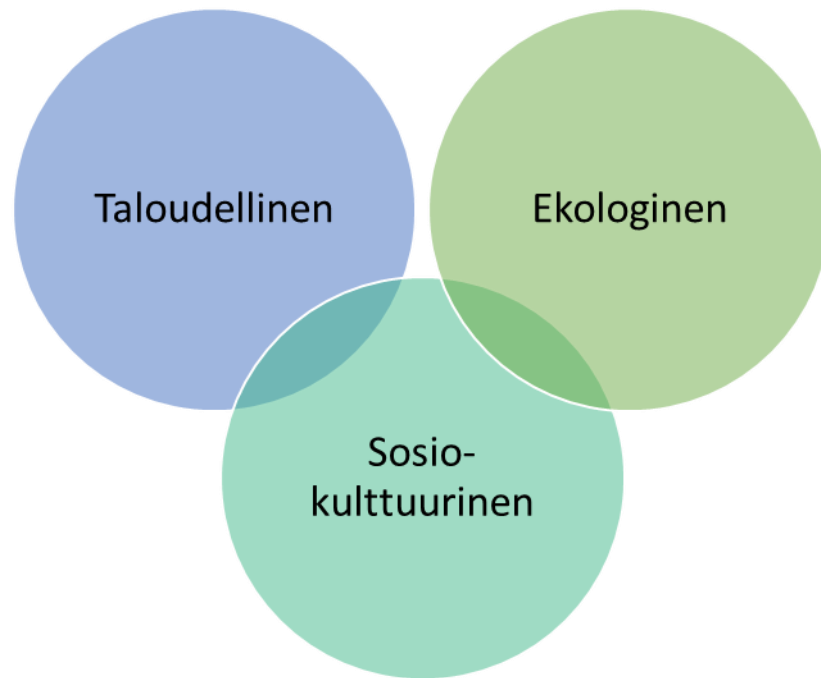
Matkailualan ollessa yksi maailman kasvavimmista toimialoista, kysymykset matkailun oikeasta ja väärästä sekä hyvästä ja pahasta ovat nousseet esille viime vuosina sekä matkailijoiden keskuudessa että matkailututkimuksessa. Eettiset näkökulmat ovat tulleet tärkeäksi osaksi matkailuelinkeinon kehittämistä. Kestävän sekä vastuullisen matkailun periaatteet kuuluvat nykyään tärkeänä osana matkailualaan. (Donyadide 2010, 426; Veijola 2013, 87.)

Myös bileturismi on nostattanut osaltaan keskustelua vastuullisesta matkailusta ja matkailijan vastuusta. Opinnäytetyössäni pohdinkin bileturismin vastuullisuutta, keskittyen etenkin eettisiin, ekologisiin, sosio-kulttuurisiin sekä taloudellisiin näkökulmiin. Tässä luvussa perehdytään kestävään ja vastuulliseen matkailuun erityisesti matkailijan näkökulmasta sekä tutustutaan matkailun etiikkaan.

3.1 Kestävä ja vastuullinen matkailu

Rátz ja Puczko (2002, 291) mukaan matkailualla on monia negatiivisia vaikutuksia ja tämän takia matkailua tulee toteuttaa kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti. Suojelamalla ja kunnossa pitämällä luonnonmukaista ja kulttuurista elinympäristöä kuten puhdasta vettä, koskemattomia alueita, erikoisia kasvustoja ja eläimistöjä sekä ainutlaatuisia kulttuurisia perinteitä hyödynnetään matkailualaa, niiden ollessa yksiä suurimmista matkailun vetovoimatekijöistä. Myös YK:n alainen Maailman matkailujärjestö UNWTO (2015a) pitää luontoa matkailualan tärkeimpänä voimavarana ja näin ollen kestävä matkailun tarkoituksena tulisi olla luonnon hyödyntäminen, sen monimuotoisuuden ylläpitäminen sekä luonnonperintöjen säilyttäminen. Kestävä matkailuun liittyy myös matkakohteiden paikallisväestön, kulttuurin ja arvojen kunnioittaminen sekä suvaitsevaisuuden ja ymmärtämisen edistäminen.

Maailman matkailujärjestö UNWTO määrittelee kestävä matkailun (eng. sustainable tourism) matkailuksi, joka huomioi sen nykyiset sekä tulevat taloudelliset, sosiaaliset ja ympäristölliset vaikutukset. Kestävässä matkailussa huomioidaan niin matkailijoiden, matkailualan, ympäristön ja kohdeyhteisöjen tarpeet. (UNWTO 2015a.) Matkailun kestävyydellä katsotaan olevan kolme ulottuvuutta (kuvio 4): taloudellinen, sosio-kulttuurinen ja ekologinen (Rátz & Puczko 2002, 291).

Kuvio 4 Kestävän matkailun ulottuvuudet (Rátz & Putczkó 2002, 291).

Taloudellisella kestävyydellä tarkoitetaan muun muassa sitä, että paikalliset hyötyvät matkailusta taloudellisesti ja matkailutulot jakautuvat oikeudenmukaisesti kaikkien osapuolten kesken. Paikallisten työllistäminen ja työn tukeminen sekä turvaaminen ovat osana taloudellista kestävyyttä. Matkailuelinkeinoa tulisi voida kehittää vaikuttamatta negatiivisesti muihin paikallisiin talouden toimijoihin. Taloudellisella kestävyydellä tarkoitetaan myös pitkän aikavälin taloudellista kannattavuutta sekä sen kasvua. Resursseja tulisi hoitaa niin, että ne tukevat tulevaisuuden sukupolvia ja ovat samanaikaisesti taloudellisesti tehokkaita. (Rátz & Putczkó 2002, 291; Ritchie & Crouch 2005, 46.)

Sosio-kulttuurisella kestävyydellä tarkoitetaan muun muassa sitä, että matkailijoiden ja matkakohteen yhteisön suhde perustuu molemminpuoliseen kunnioitukseen. Matkailussa ei myöskään hyväksikäytetä paikallisväestöä tai vahingoiteta kulttuuria vaan pyritään suojelemaan sitä. (Rátz & Putczkó 2002, 291; Reilun matkailun yhdistys 2015a.) Swarbrookin (2002, 69 - 71) mukaan sosio-kulttuurisella kestävyydellä viitataan myös siihen, että kaikkia matkailualan toimijoita kohdellaan samanarvoisesti. Kaikilla matkailijoilla ja matkailualan toimijoilla tulisi olla samanlaiset mahdollisuudet toimimiseen sekä heidän tulisi toimia eettisesti hyväksytysti.

Ekologisella kestävyydellä tarkoitetaan luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä sekä ihmisen toiminnan sopeuttamista luonnon sietokykyyn. Se sisältää myös luonnon sekä ympäristön arvon ymmärtämisen. Ekologisen kestävyuden edellytyksenä ovat ympäristön suojeleminen ja sen ylläpitäminen. Pyrkimyksenä on luontoon kohdistuvien negatiivisten vaikutusten minimoiminen sekä ehkäiseminen. (Rátz & Puczko 2002, 291.)

Kestävään matkailuun liitetään usein myös muita ulottuvuuksia. Esimerkiksi Ritchie & Crouch (2005, 47) mainitsee taloudellisen, sosio-kulttuurisen ja ekologisen kestävyuden lisäksi kestävän matkailun poliittisen ulottuvuuden.

Matkailijoiden sekä matkailun toimijoiden vastuu ovat suuressa roolissa pohdittaessa vastuullisen matkailun määritelmää. Tärkeimpinä osa-alueina pidetään eettistä sekä sosiaalista vastuuta. Kestävän matkailun tapaan vastuullinen matkailu on vaihtoehto massaturismille. Jotta vastuullinen toiminta olisi mahdollista, on ensin ymmärrettävä mitä vastuullisuus tarkoittaa ja miten jokainen voisi edistää vastuullisuutta omalla toiminnallaan. (Butcher 2003, 21.)

Vastuullinen matkailu (eng. responsible tourism) sai virallisen määritelmänsä vuonna 2002, kestävän matkailun konferenssissa Etelä-Afrikan Kapkaupungissa. Konferenssin tuloksena oli ”the Cape Town Declaration”, jossa käsitellään vastuullisen matkailun määritelmää. Vastuullinen matkailu pyrkii vähentämään matkailun aiheuttamia sosiaalisia, taloudellisia sekä ympäristöllisiä vaikutuksia. Vastuullisen matkailun tulisi parantaa paikallisten ihmisten hyvinvointia, luoda uusi työpaikkoja, parantaa työoloja sekä suunnata matkailutulot paikallisille yhteisöille. Vastuullinen matkailu antaa myös paikallisille mahdollisuuden osallistua matkailun suunnitteluun, varsinkin silloin kun muutokset vaikuttavat heidän elämäänsä. Määritelmässä mainitaan myös, että vastuullinen matkailu huomioi ympäristöä sekä edesauttaa kulttuuriin ja luontoon liittyviä suojelutöitä. Vastuullisen matkailun avulla matkailijat oppivat ymmärtämään paremmin paikallista kulttuuria ja luontoa. Jotta kaikki vastuullisen matkailun periaatteet toteutuisivat, vaaditaan kaikkien sidosryhmien sekä paikallisten välistä yhteistyötä. (The Responsible Tourism Partnership 2002.)

Kansainväliset suositukset pyrkivät luomaan perustan vastuulliselle matkailulle koko matkailualan laajuisesti. Maailman matkailujärjestö UNWTO on mukana hankkeessa, jonka tarkoituksena on lisätä tietoisuutta vastuullisesta matkailusta. Sen hyväksymä eettinen säännöstö *Global Code of Ethics for tourism*, pyrkii minimoimaan matkailun haittavaikutuksia kohteiden kulttuuriperintöön, ympäristöön sekä paikallisyhteisöihin. Säännöstö sisältää kymmenen pääkohtaa, joita ovat muun muassa, että matkailun tulee edesauttaa

maailman kansojen sekä ihmisten keskinäistä ymmärtämistä ja kunnioittamista sekä se, että matkailu on osana kestävästä kehityksestä. (UNWTO 2015b.)

Vastuullinen matkailu perustuu ekologisuuteen sekä eettisyyteen. Ekologisia tekijöitä matkailussa ovat luonnonvarojen kulutus ja ympäristöä säästävää toimintaa sekä kohteeseen matkustettaessa että perillä matkakohteessa. Eettisyyteen liittyvät paikallisten ihmisten oikeuksien kunnioittaminen sekä matkailutulojen suuntaaminen paikallisille. Vastuullisuutta on myös matkakohteeseen ja sen elinoloihin sekä yhteiskuntarakenteisiin etukäteen tutustuminen. (Kalmari & Kelola 2009, 17.)

Vastuulliseksi matkailijaksi voidaan määritellä henkilö, joka ymmärtää maailman monimuotoisuuden ja miettii omien valintojensa seurauksia tältä kannalta. Matkailijan näkökulmasta on tärkeää myös sisäistää, että vastuullinen matkailu ulottuu kaikkiin matkailun muotoihin. (Goodwin 2011, 38–39; 60–61.) Kalmari ja Kelola (2009,9.) korostavat, että jokainen matkailija voi omalla toiminnallaan edesauttaa matkailusta aiheutuneiden negatiivisten vaikutusten ehkäisemistä sekä positiivisten vaikutusten edistämistä. Vastuullisuus voidaan ottaa huomioon matkakohteen, matkustustavan sekä majoituksen valinnoissa.

Global Sustainable Tourism Council on laatinut ohjeet vastuulliseen matkailuun. Ohjeisiin on koottu asioita, joita vastuullisen matkailijan tulisi ottaa huomioon matkustettaessa. Ohjeissa neuvotaan muun muassa, että ennen matkaa on hyvä ottaa selvää matkakohteesta niin paljon kuin mahdollista. Ohjeissa kehoitetaan myös opettelemaan muutama sana paikallista kieltä, jotta kanssakäyminen paikallisten kanssa olisi helpompaa. Muita ohjeita ennen matkaa ovat: kevyesti pakkaaminen, ympäristöystävällisen majoituspalvelun valitseminen sekä matkustusvaihtoehtojen huolellinen läpikäyminen. Matkan aikana taas kehoitetaan suosimaan paikallisia tuotteita ja palveluita sekä kunnioittamaan ympäristöä kaikessa tekemisissä. Matkan jälkeen taas olisi hyvä kertoa matkastaan, jakamalla kokemuksiaan sekä kuvia matkasta. (Global Sustainable Tourism Council 2015.)

Myös suomalaisella Reilun matkailun yhdistyksellä on omat ohjeensa reiluun ja vastuulliseen matkailuun. Ohjeet ovat samankaltaiset kuin Global Sustainable Tourism Councilin laatimat ohjeet. Yhdistys kehottaa hankkimaan tietoa matkakohteesta esimerkiksi internetistä ja opaskirjoista. Internetissä kannattaa selailla keskustelupalstoja sekä blogeja, kuitenkin kriittisesti. Kannattaa myös lukea paikallisia sanomalehtiä, näin ollen saadaan ajankohtaisimmat tiedot kohteen tapahtumista. Ohjeissa kehoitetaan myös matkustamaan huippusesongin ulkopuolella. Matkailijoiden tasaisempi virta kuormittaa vähemmän ympäristöä ja paikallisten elinympäristö ei kärsi niin paljon. Katsotaan myös, että palveluiden laatu on huippusesongin ulkopuolella parempaa. Reilu matkailija valitsee vastuuntuntoi-

sen matkanjärjestäjän, jonka toiminta hyödyttää paikallisyhteisöä ja minimoi ympäristö- ja sosiaaliset haitat. Ohjeissa kehoitetaan selvää myös matkanjärjestäjän yhteistyökumppaneista. Vastuuntuntoinen matkanjärjestäjä kertoo sekä tiedottaa kohteen kulttuurista ja ympäristöstä eikä tuota palveluita siihen sopimattomalle alueelle. Reilun matkailun yhdistys kannustaa suosimaan paikallista ja pyrkimään siihen, että mahdollisimman suuri osa matkan hinnasta jäisi kohteeseen ja paikallisille. Reilu ja vastuullinen matkailija säästää energiaa ja vettä sekä minimoi jätteet. Esimerkiksi valitsemalla energiaa säästävän kulkuuodon sekä matkustamalla harvemmin ja viipymällä kerralla pidempään voi säästää kulutusta. On tärkeää kunnioittaa paikallista kulttuuria. Kulttuuriin, sen uskontoon, tabuihin, maan historiaan sekä esimerkiksi käsimerkkeihin on hyvä tutustua jo ennen matkaa. Vastuullinen matkailija matkustaa avoimin mielin ja paikallista kulttuuria kunnioittaen sekä ihmisiä, eläimiä ja luontoa suojellen. Matkan jälkeen on hyvä kertoa kokemastaan ja näkemästään sekä antaa palautetta. Vastuullisesta matkailusta kertominen lisää tietoisuutta ja hyödyttää monia niin seuraavia matkustajia kuin paikallisia toimijoitakin. (Reilun matkailun yhdistys 2015b.)

3.2 Matkailun etiikka

Matkailun kestävyttä ja vastuullisuutta voidaan pohtia myös etiikan näkökulmasta. Etiikalla tarkoitetaan moraalisia perusteita tai periaatteita. Ne vaikuttavat ihmisten päätöksiin, arvoihin ja siihen, miten he elävät elämänsä. Etiikka sisältää ongelmia, kuten mikä on oikein ja mikä väärin sekä mikä on hyvä ja mikä paha. Matkailu nojaa inhimillisten arvojen ja tarpeiden kaupalliseen hyödyntämiseen, mistä voi seurata joko hyvää tai paha. Katsotaan, että käsitykset oikeasta ja väärästä ovat kulttuurisidonnaisia, joka on matkailun kannalta kiinnostava näkemys. Erilaisten etiikan teorioiden avulla voidaan yrittää ratkaista onko matkustaminen eettisesti oikein. (Veijola 2013, 87–88; Fennel 2006, 54–55.)

Matkailun etiikassa lähtökohtana on etiikka ja eettisessä matkailussa taas matkailu, jossa sovelletaan etiikan teorioita. Molemmat edellä mainitut sivuavat sekä kestävän että vastuullisen matkailun periaatteita. Eettisten matkailukonseptien tarkoituksena on vähentää matkailun negatiivisia vaikutuksia kohdealueilla sekä muuttaa matkailualaa niin, että sen hyödyt kohdistuvat paikalliselle väestölle. (Veijola 2013, 90–91.)

Veijolan (2013, 91) mukaan eettinen matkailu kattaa myös sitä koskevat säännöt ja käsikirjat. Näkyvänä osana matkailun eettistä sääntelyä ovat eri yritysten, ympäristöviranomaisten sekä matkailuorganisaatioiden luomat eettiset toimintaohjeet ja koodistot. Toimintaohjeita suunnataan kolmelle taholle: matkailijoille, matkailuteollisuudelle ja paikallisille yhdyskunnille. Tässä opinnäytetyössä keskitytään matkailijoille suunnattuihin toiminta-

ohjeisiin. Jo aikaisemmin sivuilla 13 – 15, luvussa 3.2 käsitellyt UNWTO:n laatima *Global Code of Ethics for tourism* sekä Global Sustainable Tourism Council:in ja Reilun matkailun yhdistyksen ohjeet vastuulliseen matkailuun ovat kyseisiä toimintaohjeita. Ohjeiden tarkoituksena on kasvattaa tietoisuutta siitä miten toimitaan ja käyttäytyään. Toimintaohjeet myös luovat matkailijoille puitteet, miten pitäisi toimia. Ohjeet ovat kuitenkin vain suuntaantavia ja vapaaehtoisia matkailijoille ja näin ollen niiden noudattaminen voi olla rajoitteellista. (Veijola 2013, 91–92; Fennel 2006, 224.) Goodwin (2011, 79) toteaa kuitenkin, että viime vuosikymmenen aikana matkailutoiminnan eettisyydestä on tullut matkailijoille yksi merkittävimmistä tekijöistä päätöksenteossa.

Usein matkailuun liittyvät eettiset ongelmat ovat monitahoisia, monimutkaisia sekä vaikeita ratkaista (Veijola 2013, 87). Fennelin (2006, 334–335) mukaan matkailun etiikassa on luovuttu ajatuksesta, että matkailun tuottamiin ongelmiin löytyisi yleistä ja kaiken kattavaa ratkaisua. Niiden etsimisen sijaan ehdotetaan, että etiikasta tulisi jatkossa matkailun tutkimuksen sekä suunnittelun käsitteellinen kehys.

4 Tutkimuksen toteutus

Tässä luvussa kerrotaan käytetystä tutkimusmenetelmästä, aineiston keruusta ja tutkimuksen etenemisestä yleisesti sekä pohditaan tutkimuksen luotettavuutta. Tutkimusmenetelmänä on kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus. Tiedonkeruumenetelmänä käytetään teemahaastatteluja. Luku sisältää myös yhteenvedon haastatteluista.

4.1 Kvalitatiivinen tutkimus

Kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus pyrkii tutkimaan kohdetta mahdollisimman kokonaisvaltaisesti sekä todellista elämää kuvaten. Sen lähtökohtana on aineiston monitahoinen ja yksityiskohtainen tarkastelu, ei niinkään teorian tai hypoteesin testaaminen. Laadullisen tutkimuksen tavoitteena on pikemminkin löytää ja paljastaa tosiasioita. Tutkimuksessa pääsevät esiin tutkittavan näkökulmat ja näin ollen tutkimussuunnitelma voi joskus muuttua saatujen tietojen perusteella. Laadullinen tutkimusmenetelmä on paras vaihtoehto silloin, kun tarkoituksena on kerätä laadullista tutkimusaineistoa määrällisen sijaan. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 156–160.)

Laadullisessa tutkimuksessa aineisto kootaan ja kerätään luonnollisissa, todellisissa tilanteissa. Laadullisen tutkimuksen tiedonkeruumenetelmiä ovat muun muassa teemahaastattelu, osallistuva havainnointi, ryhmähaastattelu, kysely sekä erilaisista dokumenteista saatu tieto. Niitä voidaan käyttää joko vaihtoehtoisina, rinnakkain tai eri tavoin yhdisteltynä tutkittavan ongelman mukaan (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 160; Tuomi & Sarajärvi 2009, 71.)

Tämän tutkimuksen tekemiseen on valittu laadullinen tutkimusmenetelmä, sillä tutkimuksen tavoitteena on selvittää ihmisten kokemuksia sekä näkemyksiä bileturismista. Tutkimuksen pyrkimyksenä ei ole todistaa mitään väitettä todeksi, vaan hankkia yksilöllistä tietoa ja sen pohjalta analysoida saatuja tuloksia. Tulosten pohjalta on tarkoitus pohtia myös bileturismin vastuullisuutta. Tutkimuksessa tulosten kannalta tärkeämpää on laatu määrän sijaan. Laadulliselle tutkimukselle ominaista on ilmiön ymmärtäminen. Tässä tutkimuksessa on tarkoituksena ymmärtää bileturismia ilmiönä sekä pohtia sen vastuullisuutta.

4.2 Haastattelu aineistonkeruumenetelmänä

Haastattelun katsotaan olevan kvalitatiivisen tutkimuksen päämenetelmä. Se onkin tiedonkeruumenetelmänä ainutlaatuinen, sillä siinä ollaan suorassa kielellisessä vuorovaikutuksessa tutkittavan kanssa. Tämän takia katsotaan, että aineistonkeruumenetelmänä

haastattelulla on sekä etuja että haittoja. Suurena etuna haastattelussa on joustavuus aineistoa kerättyäessä sekä se, että ja haastatteluaiheiden järjestystä on mahdollista säädellä. Etuna on myös se, että vastauksia on mahdollista tulkita enemmän kuin esimerkiksi kyselyssä. Haastattelu valitaan menetelmäksi esimerkiksi sen takia, että halutaan korostaa ihmisten näkemyksiä, tiedetään ennalta, että tutkimuksen aihe tuottaa monitahoisia vastauksia, halutaan selventää saatavia vastauksia sekä halutaan syventää saatavia tietoja. Haastattelun hyvät puolet sisältävät myös ongelmia, joita ovat muun muassa se, että haastattelu vie aikaa; sen teko vaatii huolellista suunnittelua ja valmistumista. Ongelmaksi katsotaan myös haastatteluun sisältyvät virhelähteet, jotka aiheutuvat haastattelun momentista osapuolesta sekä itse haastattelutilanteesta. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 199–202.)

Haastattelulla on aina tavoitteet ja sen avulla pyritään saamaan mahdollisimman paljon luotettavia sekä päteviä tietoja. Haastattelut voidaan jakaa kolmeen ryhmään: strukturoitu haastattelu, teemahaastattelu ja strukturoimaton eli avoin haastattelu. Strukturoitu haastattelu on yleensä lomakehaastattelu, jossa on tarkat kysymykset ja vastausvaihtoehdot. Teemahaastattelulle tyypillistä on, että haastattelun teema-alueet eli aihepiirit ovat tiedossa, mutta kysymyksillä ei ole tarkkaa muotoa eikä järjestystä. Teemahaastattelua käytetään yleensä silloin, kun tavoitteena on selvittää näkemyksiä heikosti tiedostetuista asioista tai aroista aiheista. Avoimessa haastattelumetodissa annetaan haastateltavalle mahdollisuus muotoilla asiat oman mielen mukaisesti. Avoin haastattelu on myös haastattelun muodoista lähimpänä keskustelua. Yleensä tätä haastattelutyyppiä käytetään kliinisessä tutkimuksessa sekä terapeuttisissa keskusteluissa. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 202–204; Metsämuuronen 2006, 114–115.)

4.3 Teemahaastattelu

Tässä tutkimuksessa käytetään tiedonkeruumenetelmänä teemahaastattelua. Haastatteluiden tavoitteena on selvittää haastateltavien näkemyksiä sekä kokemuksia bileturismista. Tarkoituksena on suunnitella haastattelun teema-alueet sekä kysymykset etukäteen, mutta ei kuitenkaan liian kontrolloidusti. Haastattelut tehdään kasvotusten, Skypen välityksellä tai puhelimitse. Näin ollen haastattelutilanteet ovat todellisia ja spontaaneja, mikä helpottaa tarvittavan tiedon sekä mahdollisen lisätiedon hankintaa.

Teemahaastattelulle on ominaista, että jokin haastattelun näkökohta on lyöty lukkoon, mutta ei kaikkia. Haastattelu kohdennetaan tiettyihin, ennalta valittuihin teemoihin, joista keskustellaan. Tämä tuo haastateltavan äänen kuuluviin ja antaa tutkijalle vapauden muokata haastattelun kulkua haastattelutilanteessa. Haastatteluissa myös korostetaan

haastateltavien elämysmaailmaa ja heidän näkemyksiään ja määritelmiään tilanteista. Katsotaan, että teemahaastattelu on lähempänä strukturoimatonta haastattelua kuin strukturoitua haastattelua. Teemahaastattelusta puuttuu strukturoidulle haastattelulle tyypillinen kysymysten tarkka muotoilu ja järjestys, mutta se ei kuitenkaan ole täysin vapaamuotoinen kuten strukturoimaton haastattelu. (Hirsjärvi & Hurme 2008, 47–48.)

Tämän työn aineistonkeruumenetelmäksi valittiin teemahaastattelu, koska sen avulla haastattelu voidaan kohdentaa tiettyihin teemoihin, joista keskustellaan haastateltavien kanssa. Teemahaastatteluiden teemoiksi valittiin bileturismi sekä bileturismin vastuullisuus. Haastattelukysymykset löytyvät opinnäytetyön liitteestä 1.

4.4 Aineiston hankinta ja analysointi

Tähän opinnäytetyöhön haastateltiin kolmea henkilöä, joilla oli omakohtaista kokemusta bileturismista ja asiantuntijan ominaisuudessa Reilun matkailun yhdistyksen jäsentä sekä kahta matkaopasta. Haastateltavat valikoituivat omakohtaisten bileturismikokemusten takia. Reilun matkan yhdistystä haastateltiin vastuullisen matkailun asiantuntevuuden vuoksi ja matkaoppaita bileturismikokemuksien vuoksi asiantuntijan näkökulmasta. Haastattelut sovittiin sähköpostitse tai tekstiviestillä ja ne toteutettiin huhti-kesäkuun 2015 aikana joko kasvotusten, puhelimitse tai Skypen välityksellä. Yhteenveto haastatteluista näkyy taulukossa 2.

Taulukko 2. Yhteenveto haastatteluista

Haastateltava	Pvm	Paikka	Kesto	Kuka
Haastateltava 1	27.4.2015	Skype	45 min	Bileturisti
Haastateltava 2	6.5.2015	La Torrefazione, Helsinki	45 min	Bileturisti
Haastateltava 3	11.5.2015	Puhelin	20 min	Bileturisti
Haastateltava 4	12.5.2015	Steam Coffee, Helsinki	30 min	Asiantuntija, RMY
Haastateltava 5	31.5.2015	Skype	20 min	Asiantuntija, matkaopas
Haastateltava 6	2.6.2015	Puhelin	20 min	Asiantuntija, matkaopas

Aineistoa analysoitaessa on tärkeää päättää mikä aineistossa kiinnostaa. Tämän jälkeen valitut, kiinnostavat asiat kerätään yhteen sekä luokitellaan ja tyypitellään. Aineiston analyysissä tutkimuksen tekijälle selviää, minkälaisia vastauksia hän saa asettamiinsa tutkimusongelmiin. Joissain tapauksissa tutkijalle myös selviää, miten tutkimusongelmat olisi pitänyt asettaa. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 216–218.)

Tässä opinnäytetyössä analysointi aloitettiin läpikäymällä litteroidut haastattelut. Haastatteluissa käytetyt teemat olivat apuna myös aineiston luokitteluvaiheessa. Analysoitaessa vertailtiin haastateltavien vastauksia kysymyksiin. Vastauksia verrattiin bileturismien teoriaan, kirjoittajan omakohtaisiin kokemuksiin, joista on kerrottu luvussa kaksi. Haastateltavien vastauksia myös vertailtiin keskenään, yhtenevistä vastauksista tehtiin yleistyksiä ja eriävät mielipiteet huomioitiin.

4.5 Yhteenvedot haastatteluista

Tässä alaluvussa on yhteenvedot haastatteluista. Bileturistien, Reilun matkailun yhdistyksen ja matkaoppaiden haastattelut käsitellään erikseen, sillä haastattelukysymyksissä oli eroavaisuuksia.

4.5.1 Bileturistien haastatteluiden yhteenveto

Haastattelut toteutettiin Skypen välityksellä (haastateltava 1), kasvotusten (haastateltava 2) ja puhelimitse (haastateltava 3). Kaikki kolme haastateltavaa ovat 25 – 30 vuotiaita naisia, jotka ovat olleet bilematkalla ja ovat nyt omasta mielestään jo bileturismi-ian ohittaneita. Haastatteluiden aluksi käytiin läpi taustatietoja haastateltavien bilematkoista, sen jälkeen käsiteltiin bileturismia ja sen vastuullisuutta. Kaikille haastateltaville avattiin käsitettä vastuullinen matkailu.

Haastateltavat ovat kaikki olleet vähintään yhdellä matkalla, jonka suurimpana tarkoituksena on ollut hauskanpito ja juhliminen. Haastateltavat olivat matkojen aikana 17 – 21 vuotiaita. Sekä haastateltava 1 että haastateltava 2 olivat bilematkalla Kyproksen Ayia Napassa ja haastateltava 3 oli Bulgarian Sunny Beachilla. Haastateltava 2 kertoo myös olleensa bilematkalla risteilyillä, Euroopan pääkaupungeissa kuten Lontoossa ja Pariisissa sekä eksoottisemmassa bilekohteessa Boracaylla Filippiineillä. Bilematkat ovat olleet pituudeltaan viikonlopusta kahteen viikkoon ja ne on tehty 2 – 4 hengen samaa sukupuolta olevien kaveriporukoissa.

Matkojen motiiveina (kuvio 5) ovat olleet juhliminen, hauskanpito, aurinko, lämpö sekä irtiotto arjesta. Kaikki haastateltavat ovat olleet bilematkoilla sinkkuja ja sanovat myös

vastakkaisen sukupuolen ja seksin yhdeksi motiiviksi, mutta kuitenkin toissijaiseksi. Kohteen valintaan vaikuttavia tekijöitä olivat hyvä ja edullinen hintataso, vauhdikas yöelämä, lämmin sää, kohteen maine sekä se, että kohde oli ennen kaikkea nuorten suosiossa.

Kuvio 5. Bilematkojen motiivit

Haastateltavien lomapäivät koostuivat pääasiallisesti auringonotosta sekä juhlimisesta ja yöelämään osallistumisesta. Haastateltavat 1 ja 2 kertovat osallistuneensa joka ilta kohteen yöelämään yhden-kahden viikon ajan. Kun taas haastateltava kolme kertoo osallistuneensa kunnolla yöelämään viikon aikana vain muutamana iltana ja muina iltoina käyneensä vain niin sanotusti muutamalla. Tähän haastateltava 2 kertoo vaikuttaneen sen, että hänen matkakumppaninsa oli matkan aikana parisuhteessa. Haastateltavat 1 ja 2 toteavat jokaisen lomapäivän kuluneen samalla kaavalla: edellisestä illasta toipumista, auringonottoa allasalueella, uuteen iltaan valmistautumista hotellilla ja yöelämään osallistumista. Haastateltava 2 toteaa myös, että runsas alkoholin kulutus kuului iltoihin. Haastateltava 1 kertoo myös käyneensä muutamana kerran rannalla kauempana kohteesta. Haastateltava 2 kertoi, etteivät kaikki matkakumppanit käyneet allasalueella päiväsaikaan ollenkaan vaan toipuivat hotellihuoneessa edellisestä illasta. Haastateltava 3 kertoo käyneensä joka päivä rannalla tai allasalueella. Haastateltava 1 sanoi tutustuneensa hotellilla muihin nuoriin ja viettänyt iltoja myös uusien tuttavuuksien kanssa. Haastateltava 1 kertoi myös, että kohteen palvelutarjonta oli suunnattu nuorille, kohteessa oli paljon yökerhoja, pubeja, ravintoloita ja siellä järjestettiin bileristeilyitä sekä erilaisia pubikierroksia. Haastateltava ei osallistunut itse risteilyille tai kierroksille, mutta totesi harkinneensa osallistumista.

Kenellekään haastateltavista ei ollut sattunut omalle kohdalle mitään ongelmia tai haasteita. Kaikki kuitenkin tiedostivat tai näkivät matkoilla bileturismien ongelmia ja haasteita sekä rikollisuutta. Haastateltava 1 kertoi, että hotellilla, missä majoittui, kävi kahden viikon aikana useaan otteeseen ambulanssi. Hotellissa majoittuneet nuoret hyppivät parvekkeilta uima-altaaseen ja haastateltava näki ainakin muutamana tapauksen, missä henkilöt saivat

vammoja päähänsä. Haastateltava 1 kertoo myös, että öiseen aikaan kohteen kadut täytyivät humalaisista nuorista. Haastateltava kertoo, ettei nähnyt rikollisuutta, mutta uskoo sitä olevan paljon, sillä humalaiset nuoret ovat helppoja kohteita. Haastateltava 2 kertoo hävittäneensä omaisuuttaan bilematkoilla, mutta totesi sen johtuvan ainoastaan omasta huolimattomuudesta. Hän myös kertoo, että ainoa vastoinkäyminen bilematkalla oli kuin matkakumppani joutui nestehukan takia tiputukseen. Haastateltava 2 toteaa, että matkoilla on ollut aina niin sanotusti onni matkassa. Alkoholin kulutus on ollut runsasta ja kaikkea typerää on tullut tehtyä, esimerkiksi lähdetty yksin kävelemään yökerhosta hotellille. Haastateltava 2 kertoo myös, että heillä oli matkakumppanien kanssa matkan aikana kilpailu kenellä oli eniten suhteita miesten kanssa ja toteaa, että se ei ollut kovinkaan vastuullista. Haastateltava 3 sanoo, ettei kohdannut matkalla ongelmia, humalaisia nuoria oli katukuvassa, mutta niistä ei ollut haittaa haastateltavalle. Kaikki kolme haastateltavaa toteavat, että bilematkat ovat olleet onnistuneita eikä omalle kohdalle ole sattunut mitään vakavampaa. Kaikki kuitenkin ymmärtävät ja tiedostavat, että bilematkoilla voi sattua ikäviäkin asioita ja bileturisteista voi olla harmia myös paikallisille. Haastateltava 2 kertoo tuttavansa joutuneen bilematkan aikana huumatuksi ja ryöstetyksi.

Kaikki haastateltavat totesivat, ettei nuorten bileturismi ole vastuullista matkailua ja se voisi olla monin osin vastuullisempaa. Sekä haastateltava 1 että haastateltava 3 kertoivat, että matkalla näki, ettei paikalliskulttuuria kunnioiteta, ajatellaan vain itseään, muun muassa heitetään roskat maahan. Kaikki haastateltavat myös kertoivat, että heidän mielestään vika on nuorten asenteissa, mielenkiinnon kohteissa sekä tietoisuuden puutteessa. Haastateltavat toetavat, että yökerhojen työntekijät olivat suurimmaksi osaksi ulkomaalaisia ja yökerhojen seinillä oli työpaikkailmoituksia englannin kielellä. Haastateltava 2 kertoi, että Filippiineillä, Boracaylla tilanne oli kuitenkin toinen. Siellä työntekijät olivat paikallisia. Haastateltava kuitenkin totesi, että kohde ei ole ainakaan vielä saavuttanut tunnettuutta bilekohteena. Kaikki haastateltavat mainitsivat myös alkoholin hinnan alhaisuuden. Haastateltava 1 kertoi, että yökerhossa oli tarjouksia, joilla sai esimerkiksi kaksi juomasekoitusta ja viisi snapsia kymmenellä eurolla. Haastateltava 3 taas kertoi, kun osti juomasekoituksen, baarimikko antoi kaupan päälle muutaman snapsin. Haastateltavat sanoivat, että alhainen alkoholin hinta edesauttoi runsasta alkoholin kulutusta. Haastateltava 3 kertoi myös esimerkin nuorten bileturistien vastuuttomasta käyttäytymisestä. Yöllä kaduilla oli paikallisia ihmisiä myymässä käsintehtyjä tekstiileitä. Humalaiset nuoret turisti kävelivät tekstiilien päältä eivätkä välittäneet tai arvostaneet lainkaan paikallisia.

Haastateltavien mielestä nuorten bilematkakäyttäytymistä voisi saada vastuullisemmaksi säätelemällä alkoholin myyntiä sekä hintaa ja muuttamalla yökerhojen aukioloaikoja. Haastateltava 1 kuitenkin totesi, ettei hintakaan välttämättä vaikuta moniin nuoriin. Hän

sanoi esimerkkinä Ibizan, joka on selkeästi kalliimpi bilekohde, mutta ihmiset silti menevät sinne. Haastateltavan 1 mielestä tietoisuutta vastuullisesta matkailusta voisi levittää nuorten keskuudessa erilaisilla kampanjoilla esimerkiksi sosiaalisessa mediassa. Hän korostaa, että tiedon pitää tulla omilta kavereilta tai muilta nuorilta, eikä niinkään vanhemmilta. Hän myös kertoo, että vastuullisuutta voisi levittää kertomalla bileturismin aiheuttamista ongelmista avoimesti. Haastateltava 2 toteaa, että matkanjärjestäjät voisivat ottaa enemmän vastuuta tietoisuuden levittämisessä. Varsinkin suomalaiset nuoret suosivat pakettimatkoja. Näin ollen matkanjärjestäjät voisivat esimerkiksi lähettää matkan varanneille nuorille infopakettin, jossa kiinnitetään huomiota vastuullisuuteen, kulttuuriin ja opetettaisiin esimerkiksi muutama sana paikallista kieltä. Haastateltava 3 taas totesi, että matkanjärjestäjät voisivat tehdä yhteistyötä paikallisten toimijoiden kanssa ja näin ollen levittää yhdessä tietoisuutta vastuullisuudesta. Molemmat haastateltava 2 ja 3 myös ehdottivat, että vastuullinen matkailu ja ylipäättään vastuullisuus sekä kestävä kehitys voisivat olla oleellisena osana peruskoulun opetussuunnitelmaa. Näin ollen tietoisuus vastuullisuudesta olisi jo nuoresta iästä lähtien.

Haastateltavat uskovat monien nuorten kiinnostavan huomiota vastuullisuuteen matkoilla. Haastateltava 2 totesikin, että oma mielenkiinto ratkaisee. Haastateltavien mielestä suurimpina esteinä nuorten bileturismin vastuullisuudelle ovat nuorten asenne, tiettyyn ikään kuuluva omien rajojen kokeilu sekä bileturismin tuoma raha kohteille.

4.5.2 Yhteenveto Reilun matkailun yhdistyksen haastattelusta

Reilun matkailun yhdistyksestä tähän opinnäytetyöhön haastateltiin oppilaitosyhteistyövastaava Mia Halménia (haastateltava 4). Reilun matkailun yhdistys on suomalainen yhdistys, joka toimii täysin vapaaehtoisuuden pohjalta ja sen tärkeimpänä tavoitteena on herättää keskustelua ja jakaa tietoa kestävästä matkailusta sekä matkailijoille että matkailualan toimijoille Suomessa (Halmén 12.5.2015).

Halmén kiteyttää reilun matkailun matkailuksi, joka kunnioittaa paikalliskulttuuria sekä ympäristöä. Reiluun matkailuun liitetään usein osa-alueet ympäristö, sosiaalinen sekä taloudellinen vastuullisuus. Halmén kuitenkin korostaa, että kyseiset osa-alueet tulevat esille monessa eri yhteydessä ja on myös keskusteltu ovatko erottelut eri osa-alueisiin edes hyödyllisiä, sillä ne menevät usein päällekkäin.

Halmén kuvaa reilua matkailijaa seuraavasti:

”Ensisijaisesti minun mielestäni reilu matkailija on tiedostava matkailija, eli sellainen joka ottaa etukäteen selvää matkakohteesta, sen mahdollisista ongelmista ja matkailun vaikutuksista kohteeseen. Ottaa selvää miten pystyy hyödyntämään mahdollisimman paljon paikallista yhteisöä, kun sinne matkustaa, valitsee parhaansa mukaan ympäristöystävällisiä liikkumismuotoja ja nimenomaan siellä paikan päällä pienillä valinnoilla esimerkiksi pyrkii kierrättämään ja suojelee luontoa, ei roskaa ja suosii paikallista.”

Halménin mielestä yksittäisen matkailijan vastuulla on toimia vastuullisesti matkalla, samalla tavalla kun toimitaan vastuullisesti omassa arjessa. Halmén korostaa, että kaikki lähtee siitä, että on tieto, miten toimitaan oikein. Oleellista on se, että kyseinen tieto otetaan mukaan matkalle ja otetaan myös huomioon matkakohteen erityispiirteet. Halménin mukaan matkailijoiden tulee olla tietoisia sekä valveutuneita tiettyjen matkakohteiden ongelmista.

Halménilla itsellään ei ole kokemusta tyypillisistä bileturismikohteista. Hän kuitenkin tiedostaa minkälaisia kohteet ovat ja mitä niissä tehdään. Hänen näkemyksensä on, että bileturistit voisivat toimia vastuullisemmin ja tiedostaa mitä omalla toiminnallaan voivat aiheuttaa. Halmén toteaa, että edellä mainitut reilun matkailuun liittyvät asiat ovat niitä, jotka valitettavan usein unohtuvat kun lähdetään matkalle, jonka ensisijaisena tarkoituksena on juhliminen.

Halmén toteaa bileturismista ja sen vastuullisuudesta:

”Mun mielestä ensisijaisesti tulisi lähteä siitä että nuorille matkailijoille pitäisi olla tarpeeksi tietoa saatavilla, että miten juhliminen vaikuttaa siellä kohteessa, mitä kaikkea haittaa siitä voi olla. Harva tulee ehkä ajatelleeksi sitä, että esimerkiksi bileturismi roskaa ihan hirveästi ja kuormittaa paikallisia viranomaisia kuten poliisia ja ensiapua. Muutenkin, silloin kun ollaan juhlimassa, ei välttämättä tule hirveästi ajateltua keneltä palveluidentarjoajilta ostetaan palveluita, ovatko ne paikallisia, vai enemmänkin monikansallisia yrityksiä. Ensinnäkin se, että nuoret matkailijat saataisiin enemmän tiedostamaan oman toiminnan vaikutukset ja kantamaan siitä vastuu.”

Halménin mielestä nuorten tulisi myös tarkkailla omaa juhlimiskäyttäytymistään etenkin vieraassa maassa ja kulttuurissa. Eri kohteissa saattaa olla erilaisia päihteitä mihin on itse tottunut ja ne saattavat vaikuttaa eri tavalla. Halmén myös muistuttaa, että jos kohteessa

on myös huumekauppaa, niin siellä on jo rikollista ja moraalitonta toimintaa taustalla. Ostamalla päihteitä saattaa olla myös itse tukemassa rikollista toimintaa. Halménin mielestä on ensisijaisen tärkeää, että mietitään mihin laitetaan rahaa ja mitä sillä tuetaan. Halmén myös toteaa, että bileturismi lisää muutakin rikollisuutta kuten väkivaltarikoksia.

Halmén nostaa esimerkiksi erilaiset tapahtumat ja festivaalit, jotka houkuttelevat bileturisteja. Hän muistuttaa, että usein kohteissa, joissa tällaisia järjestetään, ei ole aina välttämättä infrastruktuuri valmis kohtaamaan massoja. Jätehuoltoa ei ole tai mitään muutkaan, mikä tutkisi tapahtumien järjestämistä. Tällaiset tapahtumat jättävät aina jälkiä kohteeseen.

Halménin mukaan yksi este nuorten bileturismin muuttumisesta vastuullisemmaksi on muun muassa se, että kohteilla ei ole mahdollisuuksia valita asiakkaitaan. Matkakohteissa usein ajatellaan, jos on paljon matkailijoita, he tuovat paljon rahaa. Eikä tätä uskalleta lähteä mitenkään rajoittamaan. Halmén kuitenkin toteaa, että aina ei ole kuitenkaan hyödyllistä, että tulee paljon matkailijoita, sillä monissa tapauksissa rahat menevät muualle. Niin kuin esimerkiksi usein bileturismikohteissa, raha palaa yleensä maahan, josta matkailijatkin tulevat. Yhtenä esteenä Halmén näkee myös sen, että matkanjärjestäjät haluavat myydä mahdollisimman paljon matkoja, eivätkä tuo niiden aiheuttamia ongelmia esille. Halmén toteaaakin:

”Mun mielestä matkanjärjestäjät voisivat ihan hyvin niiden omassa viestinnässään ja markkinoinnissa ohjeistaa nuoria miten matkalla toimitaan. Siihen ei kuitenkaan välttämättä uskalleta lähteä, jos pelätään, että se karkottaa matkailijoita, niin sekä on tietysti este.”

Halmén muistuttaa, että myös nuorten asenteissa sekä tietoisuudessa on parantamisen varaa. Hänen mielestään on tärkeää, että nuorten kanssa keskustellaan vastuullisuuteen liittyvistä asioista. *”Nuorille saattaa aueta kokonaan uusi maailma, mitä he eivät ole aikaisemmin tulleet ajatelleeksi”* (Halmén 12.5.2015).

Suurimpana esteenä bileturismin muuttumisesta vastuullisemmaksi Halmén näkee kuitenkin yritysten voiton tavoittelun. Se on esimerkiksi monelle matkanjärjestäjälle tärkein tehtävä, milloin vastuullisuus jää toissijaiseksi asiaksi.

Halmén näkee kestävä matkailun sanoman levittämisen koko matkailukentän tehtävänä. siihen liittyvät yritykset, yhdistykset sekä paikalliset viranomaiset. Esimerkiksi matkanjärjestäjät voisivat viestiä asiakkailleen kestävästä matkailusta. Viestiessä tulee Halménin

mukaan ottaa huomioon asiakkaan koko palvelupolku, alkaen siitä kun lähdetään etsimään tietoa kohteesta ja varaamaan matkaa. Halmén korostaa, että kestävän matkailun pitää olla aihe, josta keskustellaan huomattavasti enemmän. Halmén uskoo, että tällä tavalla tietoisuus vastuullisuudesta löytää tiensä myös nuorten bileturistien matkailukäyttäytymiseen ja yleisesti matkailuajatteluun. Halmén näkee myös, että mitä aikaisemmassa vaiheessa aiheesta keskustellaan, sen parempi. *”Uskon ja toivon vahvasti, että kestävä kehitys ihan kaikkienensa tulee enemmän arkipäiväiseksi ja siitä keskustellaan jo aikaisessa vaiheessa”* (Halmén 12.5.2015).

4.5.3 Yhteenveto matkaoppaiden haastatteluista

Haastattelut toteutettiin Skype välityksellä (haastateltava 5) sekä puhelimitse (haastateltava 6). Haastateltava 5 on ollut oppaana suurella matkanjärjestäjällä yhteensä noin kolme vuotta. Bileturismista hänellä on kokemusta eteenkin Kyproksen Ayia Napassa, Espanjan Mallorcalla sekä Meksikon Cancunissa. Tällä hetkellä hän on oppaana Kreetan saarella Kreikassa. Haastateltava 6 toimi kuusi ja puoli vuotta oppaana suurella matkanjärjestäjällä. Nuorten bileturismiin hän törmäsi eniten ollessaan oppaan Kyproksen Ayia Napassa. Hän toimi siellä nuorille suunnattujen matkojen oppaana.

Haastateltava 5:den omat näkemykset bileturismista ovat melko neutraalit. Hän toteaa, että se on yksi syy matkustaa muiden joukossa. Hän kuitenkin tiedostaa, että siihen liittyy omat riskinsä, varsinkin silloin, jos alkoholia kulutetaan runsaasti. Haastateltava 6:den näkemykset ja kokemukset bileturismista ovat samankaltaisia. Hän mainitsee myös runsaan alkoholin kulutuksen ja siitä aiheutuvat ongelmat. Hän myös toteaa, että työkohteena bilekohteet ovat muita rauhattomampia ja levottomampia. Molemmat haastateltavat kertovat, että bileturismi on aiheuttanut haasteita ja ongelmia kohteissa. Haastateltava 5 toteaa, että yhtenä suurena ongelmana, johon opas joutuu puuttumaan, on nuorista bileturisteista aiheutuvat häiriöt muille asiakkaille. Esimerkiksi, jos hotellihuoneissa kuunnellaan musiikkia ja käytetään alkoholia suurella porukalla, aiheutuu siitä usein meluhäiriöitä. Kohteissa on myös tapahtunut tapaturmia ja rikoksia. Haastateltava 5 kertoo, että baarikadulla liikkuu usein järjestäytyntä rikollisuutta, jolloin päihtyneet nuoret ovat helppoja kohteita. Haastateltava 6 kertoo, että bileturistikohteissa joutuu usein olemaan viranomaisten kanssa enemmän tekemisissä verrattuna muihin kohteisiin. Molemmat haastateltavat mainitsevat, että suomalaiset nuoret erottuvat kuitenkin positiivisesti joukosta käytöksellään. Molemmat haastateltavat arvioivat syyksi suomalaiseen kulttuuriin kuuluvan arkuuden.

Haastateltava 5 kertoo, että kohteissa on reagoitu bileturismin mukanaan tuomiin haasteisiin ja ongelmiin:

”Meillä on sillä tavalla, että, ei suositella paikkoja, joissa tarjoillaan pääasiallisesti alkoholia. Ei ohjeisteta esimerkiksi tervetuloilaisuuksissa mihinkään bilekeskuksiin tai baarikaduille. Vaikka palveluntarjoajat haluaisivat, että mainostetaan bileitä ja tapah-
tumia, niin kyseinen matkanjärjestäjä ei enää niitä mainosta, koska halutaan välttää liiallista harmia.”

Haastateltava 5 toteaa, että nuoret tulevat usein kysymään myös häneltä vinkkejä yöelämään. Haastateltava kertoo, että esimiehet ovat kehottaneet oppaita ohjeistamaan nuoria pitämään huolta itsestään, toisistaan ja tavaroistaan. Molemmat haastateltavat näkevät ongelmana sen, että kohteissa saa ostettua alkoholia helposti ja halvalla. Useissa bilekohteissa myydään alkoholia alaikäisille sekä kaupoissa, että yökerhoissa, eikä henkilöllisyystodistusta kysellä.

Molemmat matkaoppaat ovat sitä mieltä, ettei bileturismi ole vastuullista. Haastateltava 5 korostaa yökerhojen vastuutonta työskentelyä. Nuorille tarjoillaan alkoholia, vaikka ovat jo hyvin päihtyneessä tilassa. Hän myös toteaa, ettei yökerhoissa usein ole järjestyksenvalvoja, joten turvallisuusasiat eivät myöskään ole kunnossa. Haastateltava 5 nostaa esiin myös bileturismista aiheutuneet jäteongelmat. Esimerkiksi rantatapahtumien jälkeen roskat jäävät usein rannalle, eikä kohteella ole taloudellisia valmiuksia korjata tilannetta. Haastateltava 6 muistuttaa, että bilekohteet ovat usein täysin turisteille rakennettuja kyliä, eikä niissä juuri asu paikallisia.

Molemmat haastateltavat pitävät alkoholilainsäädännön tiukentamista hyvänä keinona lisätä vastuullista matkailua. Alkoholin hintaa voisi nostaa ja sen myyntiä voisi rajoittaa. Yökerhot voisivat myös sulkea ovensa aikaisemmin. Haastateltava 5 toteaa, että monissa kohteissa on ollut muutoksia jo alkoholin tarjoilussa ja yökerhojen aukioloajoissa. Hän kuitenkin kertoo, ettei sääntöjä aina noudateta. Jos asiakkaita riittää, yökerhot ovat auki pidempään. Haastateltava 6 toteaa, että lainsäädännöllä voidaan hillitä nuorten alkoholin käyttöä. Hän kuitenkin muistuttaa, että ei nuorten käytös automaattisesti muutu vastuullisemmaksi, jos alkoholilainsäädäntöä tiukennetaan. Ongelmat ovat syvemmillä nuorten asenteissa. Haastateltava 6 toteaa: *”Tämä on vaikea kysymys, en tiedä miten nuorten käytöstä saisi vastuullisemmaksi. Sen pitäisi lähteä kasvatuksesta, että asenteet muuttuisivat. Tietoisuutta pitäisi lisätä.”*

Haastateltava 5 mielestä matkanjärjestäjät voisivat tiedottaa nuoria vastuullisesta matkailusta, jos olisi taloudelliset ja ajalliset mahdollisuudet. Esimerkiksi matkanjärjestäjien verk-

kosivuilla voisi olla nuorille matkustajille kohdennettu info-osio, jossa olisi tietoa myös vastuullisesta matkailusta. Haastateltava myös muistuttaa, että matkanjärjestäjät näkevät varauslistoista asiakkaiden iät. Näin ollen nuorille matkustajille voisi antaa tervetuliaismateriaalina infoa bileturismista ja sen ongelmista. Hän kuitenkin muistuttaa, että se on sitten asiakkaan vastuulla, että lukeeko infon. Haastateltava myös toteaa, että matkanjärjestäjän on vaikea tavoittaa kaikkia asiakkaita.

Esteenä nuorten bileturismin muuttumiselle vastuullisemmaksi, haastateltavat näkevät yritysten voiton tavoittelun sekä nuorten asenteet ja tietämättömyyden. Haastateltava 6 toteaa: *”On ikävää, että nuoria ei kiinnosta paikallinen kulttuuri, eikä sitä juuri kunnioiteta. Usein kun lähdetään matkalle, jätetään kotiin hyvät käytöstavat.”*

4.6 Tutkimuksen luotettavuus ja pätevyys

Kaikissa tutkimuksissa pyritään arvioimaan tehdyn tutkimuksen luotettavuutta. Tutkimuksen luotettavuuden arviointiin liittyvät käsitteet reliabiliteetti sekä validiteetti. Reliabiliteetti tarkoittaa tulosten toistettavuutta. Hyvän reliabiliteetin omaava tutkimus on toistettavissa sellaisenaan vaikka tutkimusotanta olisi eri. Validiteetti taas kuvaa tutkimuksen pätevyyttä, jolla tarkoitetaan tutkimusmenetelmien kykyä mitata sitä mitä on tarkoitus mitata. Laadullisessa tutkimuksessa tutkimuksen luotettavuutta parantaa tarkka selostus tutkimuksen toteuttamisesta kaikissa sen vaiheissa. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 226–227.)

Näen, että tämän tutkimuksen reliabiliteetti on kattava, sillä tutkimusongelma on selkeästi rajattu. Otanta myös on riittävä suhteessa tutkimusongelmaan. Uskon, että tutkimuksen tulokset pysyisivät samankaltaisina, jos tutkimus toteutettaisiin samanlaisena eri haastateltaville. Kaikilta haastateltavilta tuli samankaltaisia näkemyksiä sekä kokemuksia. Tutkimuksen validiteetti on hyvä, sillä tutkimuksen tulokset vastaavat tutkimusongelmiin. Tässä tutkimuksessa on myös selostettu tutkimuksen eri vaiheita sekä toteuttamista.

Tämän tutkimuksen luotettavuuden kannalta on kuitenkin hyvä tuoda myös esille muutamia seikkoja. Tutkimustuloksiin on voinut vaikuttaa omat näkemykseni ja kokemukseni bileturismista ja sen vastuullisuudesta. Nämä ovat myös voineet ohjailla haastattelukysymysten laatimista ja haastattelujen toteuttamista. Mainittava on kuitenkin, myös se, että lähes kaikki haastateltavat ovat olleen pääasiallisesti samoilla linjoilla omien näkemyksieni kanssa. Myös teoria tukee näitä näkemyksiä. Haastattelut pyrittiin toteuttamaan mahdollisimman rennoissa olosuhteissa. Varsinkin kasvotusten sekä Skype:n välityksellä tehdyt haastattelut onnistuttiin pitämään rentoina ja häiriötekijöitä ei juuri ollut. Puhelimitse toteu-

tetuista haastatteluista on vaikeampi arvioida luotettavuutta, sillä esimerkiksi haastateltavan eleitä ja ilmeitä ei pystytä arvioimaan.

5 Tulos ja johtopäätökset

Tässä luvussa käsitellään haastatteluista saatuja tutkimustuloksia sekä haastatteluiden ja teorian perusteella tehtyjä johtopäätöksiä. Luvussa vertaillaan bileturismia ja vastuullista matkailua, pohditaan miten nuorten bileturismi voisi muuttua vastuullisemmaksi ja miten vastuullista matkailua voisi levittää nuorten bileturistien keskuudessa. Luvussa käsitellään myös esteitä bileturismin muuttumiselle vastuullisemmaksi.

5.1 Bileturismin ja vastuullisen matkailun vertailu

Teoriaosuuden sekä haastatteluiden avulla selvisi bileturismin sekä vastuullisen matkailun eroja. Taulukossa 3 on vertailtu bileturismia sekä vastuullista matkailua ekologisesta, sosio-kulttuurisesta, taloudellisesta sekä eettisestä näkökulmasta.

Taulukko 3. Bileturismin ja vastuullisen matkailun vertailu

	Bileturismi	Vastuullinen matkailu
Ekologinen	<ul style="list-style-type: none">- Ympäristön roskaaminen- Eläimiä käytetään turistien huvitteluun, esim. Phuketissa- Ei kiinnitetä huomiota esim. veden ja sähkön kulutukseen	<ul style="list-style-type: none">- Ympäristön suojeleminen- Luonnonvarojen säästäminen- Luonnon ja eläimien suojeleminen
Sosio-kulttuurinen	<ul style="list-style-type: none">- Paikallisia ja paikalliskulttuuria ei aina kunnioiteta- Ei hankita kattavasti tietoa kohteesta	<ul style="list-style-type: none">- Paikallisväestön ja kulttuurin kunnioittaminen- Tiedon hankkiminen kohteesta
Taloudellinen	<ul style="list-style-type: none">- Ulkomaalaisten palveluiden suosiminen: yökerhot ja baarit usein ulkomaalaisten omistuksessa ja työntekijätkin hankitaan ulkomalta, turistien kotimaista- Suositaan suuria, kansainvälisiä pikaravintolaketjuja	<ul style="list-style-type: none">- Paikallisten tuotteiden sekä palveluiden suosiminen- Paikallisten työllistäminen sekä työn tukeminen
Eettinen	<ul style="list-style-type: none">- Kokemusten jakaminen sosiaalisessa mediassa	<ul style="list-style-type: none">- Kokemusten jakaminen- Palautteen anto (Myös useita samoja muiden osa-alueiden kanssa)

Vastuullisessa matkailussa ekologisesta näkökulmasta katsottuna suojellaan ympäristöä, käytetään luonnonvaroja säästeliäästi sekä suojellaan ihmisiä, luontoa ja eläimiä. Voidaan sanoa, että nuorten bileturismi ei ole vastuullista ekologisesta näkökulmasta. Bileturismi roskaa ympäristöä, haastatteluissa selvisi roskaamisen olevan yleistä nuorten bileturistien keskuudessa. Opinnäytetyön luvussa 2.3 kerrotaan Thaimaan Phuketissa sijaitsevasta lomakohteesta, jossa humalaiset turistit ratsastivat norsulla. Bileturisti eivät usein myöskään kiinnitä huomiota matkoillaan esimerkiksi veden ja sähkön kulutukseen.

Sosio-kulttuurinen näkökulma vastuullisessa matkailussa tarkoittaa paikallisten sekä paikalliskulttuurien kunnioittamista ja kattavan tiedon hankkimista matkakohteesta etukäteen. Bileturistikohteissa, joissa on paljon länsimaalaisia nuoria sekä länsimaalaisia yrityksiä ja työntekijöitä, paikallisväestön kunnioittaminen unohtuu helposti. Kohteissa pärjää omalla äidinkielellään tai englannilla. Matkakohde saattaa useissa tapauksissa olla myös paljon uskonnollisempi ja konservatiivisempi kuin oma kotimaa. Tätäkään seikkaa ei aina oteta huomioon omassa matkakäyttäytymisessään. Haastateltava 3 kertoi tapauksesta, jossa nuoret bileturisti kävelivät paikallisten katumyyjien myytävien tuotteiden päältä välittämättä siitä aiheutuvasta haitasta. Nuoret bileturistit eivät myöskään yleisesti ottaen ota kohteesta, sen kulttuurista, ongelmista ja tavoista selvää etukäteen. Heille riittää usein tieto, että kohde on nuorten suosima, siellä on hyvä yöelämä, edullinen hintataso ja kohde on niin sanotusti pinnalla.

Taloudellisesta näkökulmasta katsottuna vastuullinen matkailu tarkoittaa paikallisten tuotteiden sekä palveluiden suosimista sekä paikallisten työllistämistä. Lähtökohtana on se, että suurin osa turismin tuotoista jäisi paikallisille. Useissa bilekohteissa on yleistä, että yökerhojen ja baarien omistajat tulevat turistien lähtömaista. Työntekijätkin useissa tapauksissa hankitaan ulkomailta. Haastateltava 1 kertoi nähneensä yökerhoissa Kyproksen Aya Napassa englannin kielisiä työpaikkailmoituksia. Bileturistit myös käyttävät isojen kansainvälisten ketjujen palveluita, esimerkiksi tunnettuja pikaruokaketjuja. Bileturistit suosivat usein pakettimatkoja, jolloin suurin osa palveluista varataan etukäteen matkanjärjestäjältä. Näin ollen matkan hinnasta jää vain murto-osa paikallisille toimijoille.

Vastuullisen matkailun eettinen näkökulma liittyy kaikkiin edellä mainittuihin osa-alueisiin. Eettiseksi toiminnaksi katsotaan myös omien kokemusten jakaminen ja palautteen antaminen. Nuoret bileturistit jakavat aktiivisesti kokemuksiaan matkalta sosiaalisessa mediassa. Yleensä jaetut kokemukset kuitenkin liittyvät vahvasti yöelämään ja siellä tapahtuneisiin asioihin.

Sekä teoriaosuuden että haastattelujen perusteella voidaan todeta, että bileturismilla ja vastuullisella matkailulla on paljon eroavaisuuksia. Reilun matkailun yhdistyksen Mia Halmén totesi: *”Nämä kaikki asiat mitä luettelin, mitkä liittyvät vastuulliseen matkailuun, on valitettavasti usein niitä, jotka ensimmäisenä unohtuvat siinä vaiheessa kun lähdetään nimenomaan juhlimaan matkalle”*. Maailman matkailujärjestö UNWTO:n mukaan vastuullisen matkailun tarkoituksena tulisi olla luonnon hyödyntäminen, sen monimuotoisuuden ylläpitäminen sekä luonnonperinteiden säilyttäminen. Vastuulliseen matkailuun liittyy myös matkakohteiden paikallisväestön, kulttuurin ja arvojen kunnioittaminen sekä suvaitsevaisuuden ja ymmärtämisen edistäminen. Vastuullisessa matkailussa tulisi huomioida niin matkailijoiden, matkailualan, ympäristön ja kohdeyhteisöjen tarpeet. (UNWTO 2015a.) Bileturismissa usein muistetaan vain omat tarpeet. Haastateltava 1 totesi: *”Nuoret bileturistit välittävät usein vain itseään, roskat heitetään maahan ja ei ajatella paikallisia”*. Veijolan (2013, 90–91) mukaan eettisen matkailun tarkoituksena on vähentää matkailun negatiivisia vaikutuksia kohdealueilla sekä muuttaa matkailualaa niin, että sen hyödyt kohdistuvat paikalliselle väestölle. Näin ei hankitun aineiston mukaan bileturismissa tapahdu.

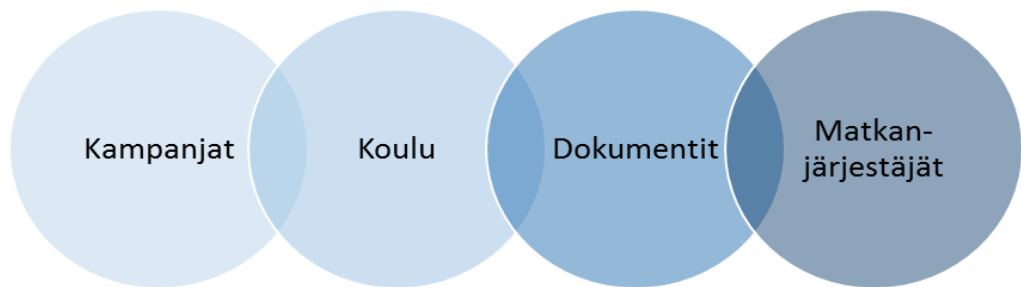
5.2 Miten nuorten bileturismista saisi vastuullisempaa?

Tämän opinnäytetyön keskeisimpänä tutkimusongelmana oli selvittää miten nuorten bileturismista saisi vastuullisempaa? Opinnäytetyön luvussa 2.3 kerrotaan Espanjan bilekohteen Magalufin aikeista säädellä yökerhojen aukioloaikoja sekä kauppojen alkoholin myyntiä kitkeäkseen bileturismien haittavaikutuksia. Kaikki kolme haastateltua bileturistia sekä matkaoppaat olivat sitä mieltä, että kohteiden lainsäädännöllä voisi vaikuttaa bileturismien vastuullisuuteen. Säätelämällä alkoholin myyntiä sekä hintaa ja yökerhojen aukioloa nuoret eivät välttämättä josisi itseään liian humalaan ja pystyisivät näin ollen keskittymään enemmän vastuullisiin asioihin. Toisaalta lainsäädännöt voisivat osaltaan myös karkottaa nuoria bileturisteja. Tämä sopii kohteelle, joka haluaa muuttaa mainettaan aikuisemmaksi lomakohteeksi, kuten Espanjan Magaluf. Lainsäädännön tiukentaminen saattaisi saada myös nuoret etsimään uusia kohteita, joissa tiukkaa alkoholilainsäädäntöä ei vielä ole.

Tärkeimpänä seikkana nähtiin nuorten tiedottomuus vastuullisista asioista. Kerätystä aineistoista selvisi, että nuorten bileturismista saisi vastuullisempaa, jos olisi tarpeeksi tietoa saatavilla. Tiedottamisen vastuullisista asioista pitäisi alkaa jo varhaisessa vaiheessa. Sen pitäisi kuulua kasvatukseen ja koulutukseen. Näin ollen nuoret myös tiedostaisivat oman toimintansa vaikutukset sekä kantaisi niistä vastuun.

5.3 Keinoja levittää tietoisuutta vastuullisesta matkailusta nuorille

Haastatteluista nousi esiin keinoja (kuvio 6), jolla vastuullista matkailua voisi levittää nuorten bileturistien keskuudessa. Yhtenä keinona nähtiin erilaiset nuorille suunnatut kampanjat sosiaalisessa mediassa sekä esimerkiksi nuorille suunnatuissa radio-ohjelmissa. Haastatteluissa korostettiin, että bileturismin aiheuttamista ongelmista ja riskeistä pitäisi puhua avoimesti ja antaa nuorille konkreettisia esimerkkejä tapahtumista. Vastuullista matkailua voisi käsitellä myös erilaisissa dokumenttiprojekteissa. Iso-britannialaisen Stacey Dooleyn dokumenttiprojekti ”Bileturismin kääntöpuoli” (eng. The Truth About Magaluf) esitettiin myös Suomen televisiossa, mutta se ei kuitenkaan tavoittanut suuria massoja. Nuoret voisi tavoittaa paremmin esimerkiksi tällä hetkellä pinnalla olevan Docventures ohjelman avulla.

Kuvio 6. Keinoja levittää tietoisuutta vastuullisesta matkailusta nuorille

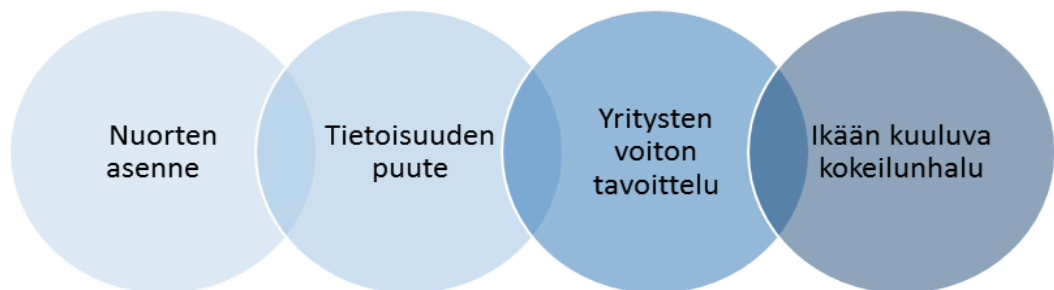
Lähes kaikista haastatteluista nousi esille matkanjärjestäjän vastuu. Nähtiin, että matkanjärjestäjien tulisi levittää aktiivisemmin tietoa vastuullisesta matkailusta. Tietoa voitaisiin levittää esimerkiksi matkanjärjestäjien verkkosivuilla. Sivuille kerrotaan usein kohteista ja niiden yöelämästä. Sivuille voitaisiin lisätä erityisesti nuorille suunnattu kohta, jossa valistetaan nuoria yöelämän ongelmista ja riskeistä. Matkanjärjestäjät voisivat myös lähettää nuorille matkustajille jo ennen matkaa infopakettin, jossa esitellään kohdetta ja sen kulttuuria sekä vastuullista matkustusmuotoa. Haastateltava 5 totesi:

”Jos matkanjärjestäjillä olisi taloudelliset mahdollisuudet ja aikaa, esimerkiksi va-
rauslistoista näkee henkilöiden iät ja jos ne matkustaa keskenään voi päätellä, että
matkalle tullaan bilettämään. Matkanjärjestäjät voisivat liittää tervetulomateriaaliin in-
foa vastuullisuudesta ja kertoa yöelämästä, selkeästi yöelämän riskit, että mitä voi
tapahtua. Mutta sekin on siiten matkustajan vastuulla että lukeeko sen.”

Haastatteluissa myös todettiin, että vastuullinen matkailu ja ylipäättään vastuullisuus ja kestävä kehitys pitäisi olla aihe, joista puhutaan kouluissa. Ehdotettiin, että vastuullisuus pitäisi ottaa osaksi peruskoulun opetussuunnitelmaa, näin ollen satsattaisiin tulevaisuuteen. Myös vierailijaluennotsijat voisivat käydä kertomassa kouluissa nuorille vastuullisesta matkailusta ja mitkä asiat siihen liittyvät. Reilun matkailun yhdistyksen Mia Halménin mukaan kestävän matkailun sanoman levittäminen on koko matkailukentän tehtävä.

5.4 Esteitä nuorten bileturismin muuttumiselle vastuullisemmaksi

Haastatteluissa nousi esille myös esteitä nuorten bileturismin muuttumiselle vastuullisemmaksi (kuvio 7). Suurimpana esteenä nähtiin matkanjärjestäjien ja muiden palveluntarjoajien voiton tavoittelu. Bileturismi tuo rahaa palveluntarjoajille, eikä välttämättä uskalleta rajoittaa esimerkiksi alkoholin myyntiä tai erilaisten tapahtumien järjestämistä, kun pelätään, ettei asiakkaita sen jälkeen tule. Myös matkanjärjestäjille on usein tärkeää vain myydä mahdollisimman paljon matkoja sekä palveluita ja näin ollen vastuulliset asiat jäävät toissijaisiksi. Eivätkä matkanjärjestäjätkään välttämättä uskalla keskittyä vastuullisiin asioihin asiakkaiden katoamisen ja siirtymisen jollekin toiselle matkanjärjestäjälle pelossa.

Kuvio 7. Esteitä bileturismin muuttumiselle vastuullisemmaksi

Toisena esteenä on nuorten tiedon puute vastuullisista asioista. Jos nuoret tiedostaisivat paremmin mitkä osa-alueet kuuluvat vastuullisuuteen, niin ne otettaisiin paremmin huomioon. Nuoret eivät välttämättä tule ajatelleeksi esimerkiksi mihin rahansa käyttävät kohteissa ja mitä sillä tukevat. Myös nuorten asenne ja mielenkiinto vastuullista matkailua kohtaan nähtiin esteenä. Varsinkin Suomessa tiedetään melko hyvin vastuullisista asioista, mutta oma mielenkiinto ratkaisee, noudatetaanko vastuullista käyttäytymismallia. Nuorten

asenteen muuttaminen ja mielenkiinnon herääminen vastuullista matkailua kohtaan nähtiin vaikeana kysymyksenä. Yhdeksi esteeksi katsotaan myös tiettyyn ikään kuuluva kokeilunhalu ja omien rajojen testaaminen. Nuorten bilematkat ovat yleensä nuorten ensimmäisiä matkoja ilman omia vanhempiaan ja antavat ikään kuin mahdollisuuden kokeilla omia rajojaan.

6 Pohdinta

Tämä luku sisältää pohdintaa opinnäytetyön aiheesta sekä työlle asetettujen tavoitteiden onnistumisesta. Luvussa mietitään myös aiheita jatkotutkimuksille. Lisäksi arvioin myös omaa kehittymistäni sekä pohdin omaa onnistumistani.

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää nuorten bileturismin vastuullisuutta sekä saada konkreettisia ideoita miten vastuullista matkailua voisi levittää nuorten keskuudessa. Sekä teoriaosuudesta että haastatteluista selvisi, että nuorten bileturismia ei nähdä vastuullisena matkailumuotona. Tutkimuksen aikana selvisi, että bileturismilla ja vastuullisella matkailulla on useita eroavaisuuksia vastuullisen matkailun eri osa-alueilla. Jo teoriaosuutta tehdessä kävi ilmi, että vastuullisuus unohtuu usein nuorten bileturismissa ja haastattelut, sekä bileturistien että asiantuntijoiden tukivat tätä näkemystä. Merkittävimpiä eroavaisuuksina näen ympäristön, luonnon, ihmisten ja eläinten suojelun, paikallisväestön ja kulttuurin kunnioittamisen sekä paikallisten palveluiden ja tuotteiden suosimisen. Tuloksista myös selvisi, että alkoholin käytöllä on suuri vaikutus nuorten bileturistien vastuulliseen matkakäyttäytymiseen. Haastatteluista nousi esiin näkemys, että runsas alkoholin kulutus vähentää nuorten kiinnostusta vastuullista matkailua kohtaan. Haastattelujen pohjalta myös syntyi ideoita miten vastuullista matkailua voisi levittää nuorten keskuudessa. Mielestäni opinnäytetyölle asetetut tavoitteet saavutettiin. Tein opinnäytetyön ilman toimeksiantajaa, joten näen ongelmana miten työn tuottama tulos saisi näkyvyyttä ja miten ideoita voitaisiin ottaa käytäntöön.

Aiheena nuorten bileturismi ja sen vastuullisuus oli ajankohtainen sekä mielenkiintoinen. Bileturismi on ollut mediassa esillä nimenomaan sen tuomien haasteiden ja ongelmien myötä. Aiheesta ei myöskään ollut aikaisemmin tehty opinnäytetyötä, mikä myös edesauttoi omaa kiinnostustani aiheeseen sekä motivoi opinnäytetyön tekemiseen. Mielestäni oli tärkeää, että aihetta pohditaan ja tutkitaan, niin kuin myös haastattelujen tuloksista kävi ilmi, että vastuullisesta matkailusta tulisi puhua ja tiedottaa enemmän.

Tämä opinnäytetyö käsittelee bileturismia ilmiönä ja pohtii sen vastuullisuutta. Työhön haastattelin kolmea 25 – 30 vuotiasta naista, jotka ovat olleet joskus bilematkalla sekä Reilun matkailun yhdistyksen jäsentä ja kahta matkaopasta asiantuntijoiden ominaisuudessa. Mielestäni olisi mielenkiintoista saada myös selville nuorempien, niin sanotusti bileturisti-iässä olevien 17 – 22 vuotiaiden nuorten näkemyksiä. Näin ollen myös saataisiin tuoreempaa tietoa bilematkoista sekä nuorten kiinnostuksesta vastuullista matkailua kohtaan. Jatkotutkimuksien aiheita voisivatkin olla nuorten bileturistien näkemykset vastuulli-

sesta matkailusta sekä asenteet sitä kohtaan. Tämän työn tuloksena oli, että matkanjärjestäjät voisivat levittää tietoisuutta vastuullisesta matkailusta nuorille. Näin ollen mielenkiintoa herättää myös, millä keinoin tämän voisi toteuttaa.

Opinnäytetyön tulos herätti kysymyksen, kenellä on vastuu lisätä tietoisuutta vastuullisesta matkailusta? Reilun matkailun yhdistyksen Mia Halménin mukaan on kaikkien matkailualan toimijoiden vastuulla lisätä tietoisuutta vastuullisesta matkailusta. Matkailijoille on tarjolla runsaasti erilaisia ohjeistuksia miten toimia vastuullisesti matkalla. Viime kädessä on kuitenkin matkailijan vastuulla lukeeko ja noudattaako ohjeita. Nuorille on niin sanotusti helppoa antaa ohjeita vastuullisesta matkailusta, mutta kuinka moni niitä oikeasti noudattaa. Mielestäni olisi parempi informoida nuoria esimerkiksi bileturismien aiheuttamista ongelmista ja antaa aitoja esimerkkejä tapahtuneista. Näin ollen nuoret saattaisivat nähdä asiat eri kantilta, ajatella asioita eri tavalla ja esimerkiksi miettiä mihin laittavat rahaa ja mitä sillä tukevat.

Työhön toteutetuista haastatteluista tuli esiin myös eri näkökulmia. Oli mielenkiintoista haastatella henkilöitä eri alueilta; bileturisteja, vastuullisen matkailun asiantuntijaa sekä oppaita, jotka kohtaavat työssään bileturismia. Reilun matkailun yhdistyksen Halménin suhtautui aiheena nuorten bileturismiin vakavasti ja koki, että sitä tulee muuttaa vastuullisemmaksi. Kun taas matkaoppaat, joille bileturismi ja sen ongelmat ovat arkipäivää, suhtautuivat aiheeseen paljon neutraalimmin.

Opinnäytetyön tuloksesta ilmeni myös, että alkoholin runsas kulutus koetaan suurena ongelmana ja vastuuttoman käytöksen edesauttajana. Kuitenkin nähtiin myös, että ongelmat ovat paljon syvemmällä, nuorten tiedottomuudessa sekä asenteissa. Koin työni aiheen välillä myös vaikeaksi. Ajoittain opinnäytetyön teko tuntui epätoivoiselta prosessilta. On helppoa todeta, että nuorten bileturismi ei ole vastuullista matkailua ja jotain on tehtävä sen muuttamiseksi vastuullisemmaksi. On kuitenkin vaikeaa ruveta muuttamaan kenenkään asenteita.

Mielestäni opinnäytetyöni on onnistunut. Motivaatiota työn tekemiselle antoivat henkilökohtainen kiinnostukseni vastuullista matkailua kohtaan sekä myös omakohtaiset matkakokemukseni. Opinnäytetyöprosessin aloitus tapahtui maaliskuussa 2015 aiheen valitsemisella ja ensimmäinen seminaari oli huhtikuun alussa. Teoreettinen viitekehys oli valmiina huhtikuun 2015 puolivälissä. Työn aloitus tuntui helpolta ja mielekkäältä ja sujuikin riipeästi aiheen ollessa itselleni mielekäs. Haasteita tuottivat haastatteluiden aikatauluttamiset. Olisin mielelläni haastatellut kaikkia haastateltavia kasvotusten, mutta aikataulujen yhteensovittamisen vuoksi, osa tehtiin puhelimitse tai Skypen välityksellä. Pysyin kuitenkin

alun perin suunnittelemassani aikataulussa, vaikka osa haastatteluiden toteuttamisesta viivästyikin.

Opinnäytetyön tekemisen myötä olen myös itse kasvattanut tietouttani vastuullisesta matkailusta. Koen, että opinnäytetyön tekemisestä oli minulle hyötyä myös tulevaisuudessa. Olen innostunut vastuullisesta matkailusta ja kiinnostunut muuttamaan matkailualaa vastuullisemmaksi. Uskon, että opinnäytetyön kautta saamissa tiedoista on minulle hyötyä tulevaisuudessa matkailualan ammattilaisena.

Lähteet

Asia By Night 2015. Bangkok – the Nightlife capital of the world. Lueattavissa: <http://asiabynight.com/bangkokthe-nightlife-capital-of-the-world/> Luettu: 9.4.2015.

Bagot, M. & Macmarlane, M. 2015. Shocking pictures of drinking tourists riding baby elephant at Thai beach resort pool party. Mirror. Lueattavissa: <http://www.mirror.co.uk/news/world-news/shocking-pictures-drinking-tourists-riding> Luettu: 9.4.2015.

Butcher, J. 2003. The Moralization of Tourism. Sun, Sand... and saving the world? Routledge. London

CBS Local Media 2015. More restrictive spring break pondered after party shooting. Lueattavissa: <http://miami.cbslocal.com/2015/03/29/more-restrictive-spring-break-pondered-after-party-shooting/> Luettu: 9.4.2015.

Chaichalearmmongkol, N. 2014. Thai island bans beach parties after killing of two British tourists. The Wall Street Journal. Lueattavissa: <http://www.wsj.com/articles/thai-island-bans-beach-parties-after-killing-of-two-british-tourists> Luettu: 9.4.2015.

Chambers, G. & Edwards, N. Drugs, sex and schoolies. The Daily Telegraph. Lueattavissa: <http://www.dailytelegraph.com.au/news/nsw/drugs-sex-and-schoolies-why-bali-is-every-parents-worst-nightmare/story> Luettu: 9.4.2015.

Dielemans, J. 2008. Tervetuloa Paratiisiin: reportaasi turismiteollisuudesta. Otavan kirjapaino Oy. Keuruu.

Dimon, J. 2011. 15 places to party sort of like a rock star. CNN. Lueattavissa: <http://travel.cnn.com/explorations/play/worlds-best-party-spots> Luettu: 9.4.2015.

Directline Holidays 2014. Activity Holidays. Clubbing Holidays. Top 10 Clubbing Holidays. Lueattavissa: <http://www.directline-holidays.co.uk/activity-holidays/clubbing-holidays> Luettu: 9.4.2015.

Discover Mallorca 2015. Magaluf. Lueattavissa: <http://www.discovermallorca.com/magaluf/> Luettu: 9.4.2015.

Donyadide, A. 2010. Ethics in Tourism. European Journal of Social Sciences, 17, 3, 426-433. Luettavissa: <http://ejournal.narotama.ac.id/files/Ethics%20in%20tourism.pdf> Luettu: 12.4.2015.

Fennel, D. A. 2006. Tourism Ethics. Channel view publications. Clevedon.

Fullmoonparty Thailand 2015. Luettavissa: <http://fullmoonparty-thailand.com/index.html> Luettu: 9.4.2015.

Global Sustainable Tourism Council 2015. For travelers. Travelers' tips. Responsible travel. Luettavissa: <http://www.gstcouncil.org/resource-center/for-travelers/responsible-travel-tips.html> Luettu: 10.4.2015.

Goodwin, H. 2011. Taking responsibility for tourism: Responsible tourism management. Goodfellow publishers. Woodeaton, Oxon.

Halmén, M. 12.5.2015. Oppilaitosyhteistyövastaava. Reilun matkailun yhdistys. Haastattelu. Helsinki.

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2008. Tutkimushaastattelu, Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Gaudeamus. Helsinki.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2007. Tutki ja kirjoita. 13. uudistettu painos. Otavan Kirjapaino Oy. Keuruu.

Horner & Swarbrooke 2005. International cases in tourism management. Elsevier. Oxford.

Juurakko, M. 2014. Kuvio 3. Bangla Road, Patong Beach.

Kalmari, H. & Kelola, K. Vastuullisen matkailijan käsikirja. Image Kustannus Oy. Otavan kirjapaino Oy. Keuruu.

Kitching, C. 2014. Magaluf bans boozy Brits and pub crawls. Mailonline. Luettavissa: http://www.dailymail.co.uk/travel/travel_news/article-2880572/Magaluf-ban-pub-crawls-drinking-street-transform-resort-mature-tourist-zone.html Luettu: 9.4.2015.

Metsämuuronen J. 2006. Laadullisen tutkimuksen käsikirja. Gummerus. Jyväskylä.

News Limited 2015. Girl, 17, dies during schoolies after falling from balcony. Luettavissa: <http://www.news.com.au/national/queensland/girl-17-dead-after-falling-from-balcony-in-surfers-paradise/story> Luettu: 9.4.2015.

Rätz, T. & Putczkó, L. 2002. The impacts of tourism, An Introduction. Hämeen Amk. Hämeenlinna.

Reilun matkailun yhdistys 2015a. Mitä on reilu matkailu? Luettavissa: <http://www.reilumatkailu.fi/reilun-matkailijan-ohjeet/mita-on-reilu-matkailu/> Luettu: 10.4.2015.

Reilun matkailun yhdistys 2015b. Reilun matkailijan ohjeet. Luettavissa: <http://www.reilumatkailu.fi/reilun-matkailijan-ohjeet/> Luettu: 10.4.2015.

Ritchie, J. & Crouch, G.I. 2005. The Competitive Destination: A Sustainable Tourism Perspective. Cabi Publishing. Oxon.

Schoolies Australia 2015. What is Schoolies week? Luettavissa: <http://www.schoolies.com/what-is-schoolies> Luettu: 9.4.2015.

Swarbrooke, J. 2002. Sustainable tourism management. Cabi Publishing. Oxon.

Swarbrooke, J., Beard, C., Leckie, S. & Pomfret, G. 2003. Adventure tourism: The new frontier. Butterworth-Heinemann. Oxford.

Swarbrooke, J. & Horner, S. 2007. Consumer behaviour in tourism. Toinen painos. Butterworth-Heinemann. Oxford.

Telegraph Media Group Limited 2015. Magaluf laws ban drinking on the streets. Luettavissa: <http://www.telegraph.co.uk/travel/destinations/europe/spain/majorca/11454237/Magaluf-laws-ban-drinking-on-the-streets.html> Luettu: 9.4.2015.

The Responsible Tourism Partnership 2002. What is responsible tourism? Luettavissa: <http://responsibletourismpartnership.org/what-is-responsible-tourism/> Luettu: 10.4.2015.

Thomas Cook Group plc 2014a. Club 18 – 30. Luettavissa: <http://www.club18-30.com/> Luettu: 26.3.2015.

Thomas Cook Group plc 2014b. Club 18 – 30. Brochure. Luettavissa:
<http://www.brochure-store.co.uk/Brochures/Club-18-30> Luettu: 26.3.2015.

Time inc. 2015. A Brief history of spring break. Luettavissa:
<http://content.time.com/time/nation/article/0,8599,1888317,00.html> Luettu: 9.4.2015.

Tourism intelligence Network 2015. Dance 'til dawn with party tourism. Luettavissa:
<http://tourismintelligence.ca/2013/09/30/dance-til-dawn-with-party-tourism/> Luettu:
19.3.2015.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällön analyysi. 5. painos. Tammi. Jyväskylä.

UNWTO 2015a. World Tourism Organization. Sustainable development of tourism. Luettavissa: <http://sdt.unwto.org/content/about-us-5> Luettu: 10.4.2015.

UNWTO 2015b. World Tourism Organization. Global Code of Ethics for Tourism. Luettavissa: <http://ethics.unwto.org/en/content/global-code-ethics-tourism> Luettu: 10.4.2015.

U.S. News & World report LP 2015. Travel. Best spring break destinations. Luettavissa: http://travel.usnews.com/Rankings/Best_Spring_Break_Destinations/ Luettu: 9.4.2015.

Veijola, S. 2013. (Toim.) Matkailututkimuksen lukukirja. Lapin yliopistokustannus. Bookwell. Porvoo.

Liitteet

Liite 1 Haastattelukysymykset

Haastattelukysymykset bileturisteille:

Taustatiedot

Minkä ikäisenä olit bilematkalla?

Missä ja kuinka kauan olit?

Kenen kanssa olit?

Bileturismi

Mitkä olivat matkan motiivit?

Mitkä tekijät vaikuttivat kohteen valintaan?

Mistä lomapäiväsi koostuivat? Aktiviteetteja?

Minkälaisia kokemuksia sinulla on matkalta? Törmäsitkö bileturismiin ongelmiin, rikollisyyteen? Oliko ns. läheltä piti -tilanteita?

Bileturismien vastuullisuus

Voisiko bileturismi olla mielestäsi vastuullisempaa? Millä tavalla?

Miten nuorten bileturismista saisi mielestäsi vastuullisempaa? (Auttaisiko esim. alkoholin myynnin rajoittaminen, yökerhojen aukioloaikojen muuttaminen? Tms.?)

Miten mielestäsi vastuullista matkailua voisi levittää nuorten bileturistien keskuudessa?

Haastattelukysymykset Reilun matkailun yhdistykselle:

Reilu matkailu

Kerro lyhyesti Reilun matkailun yhdistyksestä ja sen toiminnasta

Mitä on reilu matkailu? Miksi se on tärkeää?

Mitä reilu matkailu pitää sisällään? (osa-alueet)

Reilu matkailija

Minkälainen on reilu matkailija?

Mikä on matkailijan vastuu?

Bileturismi

Minkälaisia kokemuksia/näkemyksiä sinulla on nuorten bileturismista?

Bileturismin vastuullisuus

Mitä mieltä olet bileturismin vastuullisuudesta?

Millä keinoilla nuorten bileturismia saisi mielestäsi vastuullisemmaksi?

Minkä näet suurimpana esteenä bileturismin muuttumiseksi vastuullisemmaksi?

Minkä näet suurimpana esteenä bileturismin muuttumiseksi vastuullisemmaksi?

Miten mielestäsi vastuullista matkailua voisi levittää nuorten bileturistien keskuudessa?

Haastattelukysymykset matkaoppaalle:

Taustatiedot

Kuinka kauan olet ollut oppaana?

Missä kohteissa?

Bileturismi

Minkälaisia näkemyksiä/kokemuksia sinulla on nuorten bileturismista?

Missä kohteissa olet törmännyt nuorten bileturismiin?

Onko bileturismi aiheuttanut haasteita ja/tai ongelmia kohteissa, joissa olet työskennellyt?

Esimerkkejä?

Miten työympäristössäsi/kohteissa on reagoitu bileturismin aiheuttamiin haasteisiin?

Bileturismin vastuullisuus

Mitä mieltä olet bileturismin vastuullisuudesta?

Millä keinoilla nuorten bileturismista saisi mielestäsi vastuullisempaa?

Minkä näet suurimpana esteenä bileturismin muuttumiseksi vastuullisemmaksi?

Miten mielestäsi vastuullista matkailua voisi levittää nuorten bileturistien keskuudessa?